

BIULETYN POLONIJNY

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Numer 4(5)/2008

Marzec - Kwiecień 2008 roku

Redaguje: Wydział Polonii Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ

Kontakt: Regina Jurkowska – tel. 5239 460; e-mail: regina.jurkowska@msz.gov.pl

SPIS TREŚCI

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Spotkanie konsula z wiceministrem oświaty Nadrenii Północnej – Westfalii	3
Problemy oświatowe mniejszości polskiej na Litwie	3
Sądowy zakaz używania języka polskiego na Litwie.....	4
„Kurier Wileński” o Karcie Polaka.....	5
Problem dwujęzycznej pisowni nazw ulic na Litwie – interwencja litewskiego ministra SZ.....	5
XVII Sesja Zgromadzenia Poselskiego Sejmów Polski i Litwy w Wilnie.....	5
Wizyta ministra Jana Borkowskiego w Niemczech	6
Decyzja litewskiego sądu o wyższości języka państwowego.....	6
Prasowe echa wejścia w życie Karty Polaka.....	7
Karta Polaka na Białorusi.....	9
Spotkania Polaków na Litwie z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego.....	10
Utrudnienia w zorganizowaniu obchodów Święta 3 Maja	10

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

Wielkanocne spotkanie kombatanów na Białorusi.....	10
„Wiosenne spotkania z Polonią” w Konsulacie w Brukseli.....	11
Walny Zjazd Sprawozdawczy Wspólnoty Polskich Organizacji w Austrii.....	11
X Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.....	11
Przyszłość klubów mniejszości etnicznych w Canberrze.....	12
Dzień Koordynacji Mniejszości Narodowych w Zagrzebiu.....	12
Spotkanie Ambasadora z organizacjami polonijnymi w Macedonii.....	12
Dzień Polonii w Moldawii.....	13
Spotkanie min. J. Borkowskiego z J. Mokrzyckim – prezesem Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii ...	13

KULTURA I PROMOCJA

V Wernisaż Malarstwa Europejskiej Sztuki Prymitywnej w Madrycie.....	14
Recital Łukasza Kuropaczewskiego w Nowym Jorku.....	14
Dni Kultury Polskiej w Sankt Petersburgu.....	14
Nagroda „Srebrnych Spinek” w Ostrawie.....	14
„United in Rock” – koncert zespołu Dżem w Monachium.....	15
Warsztaty teatralne Leszka Mądziaka w Limie.....	15
Pokaz filmu „Katyń” w Ostrawie.....	15
Koncert kwartetu jazzowego w Kuwejcie.....	16

XVII Tydzień Polskiego Kina Współczesnego w Sankt Petersburgu.....	16
Wystawa prac plastycznych Walerego Bortiakowa w Lwowie.....	16
Obrazy W. Markiewicza trafią na Uniwersytet im. M. Kopernika.....	17
Występ wrocławskiego Teatru Karbido w Brześciu.....	17
Dzień Kultury Polskiej w Izmailu.....	17
Wydarzenia promocyjno-kulturalne w Australii.....	17
Polskie wydarzenia kulturalne w Irlandii.....	18
Długa Noc Polskiej Literatury w Kolonii.....	19
Prezentacja książki Marka Szapiro w Sztokholmie	19
Szóste Dni Kultury Polskiej w Hanowerze	20

EDUKACJA POLONIJNA

Zjazd nauczycieli języka polskiego w Kazachstanie.....	20
Konferencja Polskiej Macierzy Szkolnej na Litwie.....	20
Zakończenie działalności Universitas Studiorum Polona Vilensis.....	21
180-lecie polskiej szkoły w Olbrachcicach.....	21

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Uroczystości katyńskie w Toronto	22
Obchody Dnia Pamięci Ofiar Katynia w Rosji	22
65-lecie przybycia polskich dzieci z Syberii oraz 60-lecie powstania Zjednoczenia Polskiego w RPA	22
Echa prasowe odsłonięcia tablic nagrobnych w Koblencji.....	23
Upamiętnienie udziału Polaków w walkach o wyzwolenie Grecji.....	23

SYLWETKI POLONIJNE

Rozstrzygnięcie konkursu „Polak Roku w Belgii”.....	24
Wręczenie Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski A. Dalkowskiemu.....	24

VARIA

Zaostrzenie warunków pobytu osób duchownych na Białorusi.....	25
Praca magisterska nt. osadnictwa polskiego w Bośni.....	26
Otwarcie Domu Pomocy Społecznej „Caritas” w Aktubińsku.....	26
Spotkanie z Jerzym Engelem.....	26
„W czasie wolnym muzy nie zawsze milczą” – prelekcja w Mediolanie.....	27
Koncert dobroczynny w Grodnie.....	27
Wybory samorządowe w Wielkiej Brytanii.....	27
Odnaczenie dla prezesa najbardziej antypolskiej organizacji na Litwie.....	28
Spotkanie uczniów i nauczycieli polskich szkół z krajów Grupy Wyszehradzkiej.....	28
Mecz charytatywny w Hamburgu dla Jerzego Hawrylewicza.....	28

REALIZACJA PRAW OSÓB POCHODZENIA POLSKIEGO, KARTA POLAKA

Spotkanie z Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Oświaty Nadrenii Północnej - Westfalii w kwestii nauczania języka polskiego

Niemcy – KG RP w Kolonii

17 marca Konsul Generalny RP w Kolonii A. Kaczorowski spotkał się z sekretarzem stanu w Ministerstwie Oświaty Nadrenii Północnej - Westfalii G. Winandsem. Rozmowa dotyczyła kwestii związanych z nauczaniem języka polskiego w niemieckim systemie oświaty. Min. G. Winands zapewnił, że strona niemiecka jest gotowa tworzyć dalsze klasy z językiem polskim jako ojczystym w szkołach niemieckich, jeżeli będzie takie zapotrzebowanie. Potwierdzeniem tego jest powstanie nowych klas w Hamm i Monastyrze (Münster). Klasa w Kleve powstanie z początkiem nowego roku szkolnego.

W kwestii nauczycieli języka polskiego minister zauważył, że polscy nauczyciele często nie spełniają niemieckich wymogów, tj. nie posiadają uprawnień do nauczania w dwóch specjalnościach. Konsul generalny zasugerował, by strona niemiecka umożliwiła dla nauczycieli jęz. polskiego ukończenie kursów dających uprawnienia do nauczania drugiego (po jęz. polskim) przedmiotu, szczególnie w przedmiotach deficytowych, jak np. plastyka, czy muzyka.

Można oczekiwać, że działania władz oświatowych NPW będą zmierzać w kierunku sformułowania przepisu o konieczności uzyskiwania przez polskich nauczycieli dodatkowych kwalifikacji do nauczania drugiego przedmiotu już w okresie zatrudnienia w niemieckiej szkole (jeśli nauczyciele ci takich uprawnień nie posiadają). Zgodnie z niemieckim prawem zatrudniony w niemieckiej szkole nauczyciel po dwóch latach pracy otrzymuje stałą umowę o pracę, nawet jeśli nie ma kwalifikacji do nauczania dwóch przedmiotów.

Problemy oświatowe mniejszości polskiej na Litwie

Litwa – KG RP w Wilnie

„Tygodnik Wileńszczyzny” z 13-19 marca publikuje rozmowę z prezesem Polskiej Macierzy Szkolnej na Litwie nt. projektu nowelizacji litewskiej ustawy o oświacie, ograniczającej nauczanie w języku ojczystym w szkołach mniejszości. Tytuł: „Integracja w rozumieniu urzędników oświaty”:

„O zamiarach Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy, dotyczących nowelizacji Ustawy o oświacie i przewidywanych skutkach tych kroków dla szkolnictwa polskiego na Litwie z prezesem Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich „Macierz Szkolna” Józefem Kwiatkowskim rozmawia Czesława Paczkowska - Ministerstwo Oświaty i Nauki RL opracowało szereg poprawek do funkcjonującej obecnie Ustawy o oświacie RL z zamiarem przekazania ich do zaaprobowania przez rząd i Sejm. Z doświadczeń lat ubiegłych wiemy, iż każde posunięcie ministerstwa raczej nie rokuje ułatwień dla szkolnictwa mniejszości narodowych. Może warto przypomnieć chociaż niektóre tego przykłady?

- W ciągu ostatnich 15 lat Ministerstwo Oświaty i Nauki RL nieustannie dąży do utrudniania życia szkołom polskim poprzez tworzenie wciąż nowych przeszkód. Mieliśmy skreślenie egzaminu z języka polskiego z listy egzaminów obowiązkowych na maturze; były zamiary wprowadzenia nauczania historii i geografii w języku państwowym; w 1994 r. pamiętamy próbę wstrzymania druku podręczników w języku polskim dla klas starszych oraz z historii i geografii dla klas VII-VIII; stosowano wdrażanie czterech modeli funkcjonowania szkoły narodowościowej, które sprowadzały nauczanie w języku ojczystym do poziomu szkoły podstawowej; przed sześciu laty powstała idea ujednoczenia egzaminu z języka państwowego dla szkół litewskich ze szkołami mniejszości narodowych. Rozpracowywano też strategię oświaty polskiej mniejszości na Litwie oraz wytyczne rozwoju oświaty mniejszości, w których także starano się uszczuplić prawa mniejszości. Teraz doczekaliśmy się nowelizacji Ustawy o oświacie, od dawna szykowanej przez ministerstwo.

- Czy rzeczywiście istniejąca Ustawa, zwłaszcza w części dotyczącej szkół mniejszości narodowych, wymaga zmian?

- Ustawa o oświacie RL była przyjęta w 2003 r. i w punktach, dotyczących szkół mniejszości całkiem odpowiada ich zapotrzebowaniom, ponieważ gwarantuje pobieranie nauki w języku ojczystym na poziomie szkoły średniej. Poczyniono wtedy na rzecz jej uchwalenia niemało starań ze strony społeczności polskiej oraz posłów z ramienia AWPL Waldemara Tomaszewskiego i Jana Mincewicza. Dzięki temu zostało w niej zapisane prawo do nauczania w języku ojczystym od klasy I do XII, zaś na życzenie rodziców możliwość nauki osobnych przedmiotów po litewsku. Co było i demokratyczne, i sprawiedliwe, i po ludzku.

- Jakże zatem konkretne zmiany zawiera proponowana nowelizacja?

- Ministerstwo proponuje znowelizować paragraf 29 Ustawy w ten sposób, że nauczanie w języku ojczystym przewiduje się tylko w zakresie szkoły początkowej, natomiast w podstawowej byłoby to DOZWOLONE w 60 proc., zaś w klasach starszych tylko w 30 proc. Miałoby to oznaczać, że odgórną decyzją zmusza się, żeby większość przedmiotów w szkołach mniejszości narodowych była nauczana w języku państwowym. Obrazowo można powiedzieć, że te 30 proc. obejmowałyby język polski, religię, muzykę, może jeszcze wychowanie fizyczne. Znając naszą rzeczywistość i nasze realia można twierdzić, że byłby to początek końca, i to szybkiego końca, szkoły polskiej na Litwie.

- Czym są motywowane przez ministerstwo tak drastyczne zmiany?

- Najbardziej niepokojące jest to, że owe zmiany są przedstawiane pod płaszczykiem dobra ucznia i przyspieszania procesu integracji. Czyli rzekomego zwiększania możliwości dla naszej młodzieży, ułatwiania jej poruszania się na rynku pracy itp.

- Jaka jest reakcja „Macierzy Szkolnej” i innych polskich organizacji na te kroki ministerstwa?

- Stowarzyszenie „Macierz Szkolna”, ZPL i AWPL zawsze reagują na takie posunięcia i dotychczas dzięki tym staraniom MOiN nie udało się wiele zrealizować. „Macierz Szkolna” skierowała list do premiera RL G. Kirkilasa, w którym informujemy o dużym zaniepokojeniu społeczności polskiej na Litwie szykowanymi zmianami, podkreślając, iż przewidywany projekt kardynalnie zmienia istniejący model szkoły polskiej, co doprowadzi do całkowitej jej likwidacji. Otrzymaliśmy już odpowiedź, że nasz list został przekazany do Ministerstwa Oświaty i Nauki RL, Departamentu ds. Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Wystosowany przez nas list do premiera jest tylko pierwszym etapem. Dalej powinna pójść reakcja szkół, innych organizacji i całego społeczeństwa. Dlatego zwracam się do nauczycieli, Rad szkół, Rad metodycznych, by wszyscy aktywnie występowali w tej sprawie. By nie tylko zebrali się, pogadali, parę wypuścili i wszystko. Te działania muszą być konsekwentne i stałe: pisanie listów do ministerstwa, rządu, Sejmu, wszystkich organów wyższych, żeby temu się sprzeciwić i jak najmocniej się przeciwstawić. To jest jedyna droga. W moim przekonaniu społeczność polska wykaże się aktywnością i nie dopuści do urzeczywistnienia tych planów, które MOiN chce przeprowadzić.”

Sądowy zakaz używania języka polskiego na Litwie

Litwa – KG RP w Wilnie

„Tygodnik Wileńszczyzny” w nr z 13-19 marca opublikował „Oświadczenie przewodniczącego Akcji Wyborczej Polaków na Litwie, posła na Sejm RL Waldemara Tomaszewskiego w sprawie używania języka polskiego obok państwowego na terenach w większości zamieszkałych przez ludność polską”:

„Litwa przystępując do Rady Europy oraz do Unii Europejskiej przyjęła nie tylko prawa, ale i zobowiązania względem poszanowania mniejszości narodowych. Prawo litewskie ma rozbieżności w zakresie używania języka mniejszości w życiu publicznym. Jedna ustawa bowiem - o mniejszościach narodowych, pozwala na używanie w miejscach publicznych napisów w języku lokalnym w miejscowościach zwarcie zamieszkałych przez przedstawicieli mniejszości, natomiast Ustawa o języku państwowym tego nie przewiduje. Z kolei podstawową regulacją prawną w tej kwestii jest Konwencja Ramowa Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych, która dopuszcza używania języka mniejszości narodowych, w tym w nazewnictwie ulic w miejscowościach tradycyjnie zamieszkałych przez mniejszość narodową. Tym bardziej, że litewska ustawa o umowach międzynarodowych głosi, że „jeśli ratyfikowana i obowiązująca umowa międzynarodowa ustanawia inne normy prawne, niż ustawy Republiki Litewskiej lub inne akty prawne, - w tym przypadku stosowane są postanowienia umowy międzynarodowej”. Tej podstawowej normy prawnej obowiązującej wszystkie kraje UE, w tym Litwę, nie chce lub nie może pojąć przedstawiciel rządu na powiat wileński Jurgis Jurkevičius oskarżając rejon wileński oraz sołecznicki o nieprzestrzeżenie prawa.”

„Kurier Wileński” o Karcie Polaka

Litwa – KG RP w Wilnie

„Kurier Wileński” z 3 kwietnia opublikował tekst pt. „Zapis nazwiska w Karcie Polaka również po polsku”:

„Konsul Generalny RP na Litwie Stanisław Cygnarowski: po apelach polskich środowisk na Wschodzie - w tym Związku Polaków na Litwie - w Karcie Polaka została dopuszczona możliwość zapisu imienia i nazwiska w dwóch wersjach: po polsku oraz zgodnej z zapisem w dokumencie tożsamości osoby ubiegającej się o Kartę.

Pierwotnie zakładano, że imię i nazwisko w Karcie Polaka ma być zapisane tak samo, jak w dokumencie tożsamości osoby ubiegającej się o Kartę. W wypadku Polaków na Litwie prawie wszystkie polskie nazwiska w dokumentach wydanych przez władze litewskie są zlituanizowane. Polskie organizacje na Litwie od kilkunastu lat domagają się od władz, aby nazwiska Polaków w dokumentach tożsamości były pisane po polsku.

„Gdyby zlituanizowane polskie nazwiska zostały wpisane również do Karty Polaka, to dałoby władzom Litwy niezbity argument, że skoro nawet w Karcie Polaka nazwiska są pisane w wersji litewskiej, to tym bardziej nie ma potrzeby pozwalać Polakom pisać ich nazwiska po polsku w dokumentach litewskich. To wypaczyłoby samo znaczenie Karty Polaka” - powiedział „Kurierowi” sekretarz Związku Polaków na Litwie Edward Trusewicz.

Jak wytłumaczył nam Konsul Generalny RP na Litwie, kwestia pisowni nazwisk w Karcie Polaka wynika z interpretacji zapisu w Ustawie o Karcie Polaka, w której mówi się, że Kartę należy okazywać razem z dokumentem tożsamości. Wówczas uznano, że nazwisko w Karcie musi być identyczne z zapisanym w dokumencie tożsamości. „W samej Ustawie o Karcie Polaka nic nie mówi się o tym, że nazwiska nie muszą być pisane po polsku. Więc teraz w Karcie Polaka jako pierwsze będzie wpisane nazwisko w brzmieniu polskim, a jako drugie przez skośną kreskę nazwisko zgodne z zapisem w dokumencie tożsamości” - tłumaczył Stanisław Cygnarowski.”

Problem dwujęzycznej pisowni nazw ulic na Litwie – interwencja ministra Spraw Zagranicznych Litwy

Litwa – KG RP w Wilnie

Portal informacyjny „INFOPOL” 3 kwietnia: „Minister spraw zagranicznych raz jeszcze ponagla Sejm, żeby rozstrzygnął problem pisowni nazw ulic w języku polskim”:

„Minister spraw zagranicznych Petras Vaitiekunas skierował do przewodniczącego Sejmu Ceslovasa Jursenasa oraz przewodniczącego sejmowego komitetu spraw zagranicznych Justinasa Karosasa list, w którym ponownie prosi o jak najszybsze rozwiązanie problemu z pisownią nazw ulic po polsku w miejscowościach zamieszkałych przez Polaków. W swoim liście minister Vaitiekunas podkreśla, że sprzeczności wynikające z litewskich aktów prawnych pozwalające na różnorakie interpretowanie pisowni nazw ulic również po polsku, są negatywnie postrzegane w świecie i psują wizerunek Litwy. „Zważając na to, że różne normy obowiązujących na Litwie aktów prawnych są sprzecznie interpretowane i nie są zgodne z ratyfikowaną przez Sejm Republiki Litewskiej Konwencją Rady Europy ochrony praw mniejszości narodowych, proponuję jak najszybciej rozpatrzyć tę sprawę i usunąć sprzeczności zawarte w aktach prawnych i zapobiec interpretacjom, które wpływają negatywnie na wizerunek Litwy na arenie międzynarodowej” - minister napisał w swoim liście do przewodniczącego Sejmu i komisji spraw zagranicznych.

Jest to już drugi apel do Sejmu w ciągu niespełna jednego miesiąca. Poprzednio szef resortu Petras Vaitekunas zwrócił się do Sejmu, o jak najszybsze usunięcie kolizji prawnej zawartej w Ustawie o mniejszościach narodowych oraz Ustawie o języku urzędowym na początku marca.”

XVII Sesja Zgromadzenia Poselskiego Sejmów Polski i Litwy w Wilnie

Litwa – Ambasada RP w Wilnie

W dniach 3-5 kwietnia w Wilnie odbyła się XVII sesja Zgromadzenia Poselskiego Sejmu RP i Sejmu RL, która miała miejsce w Wilnie. Delegacji polskiej przewodniczył wicemarszałek Sejmu RP J. Kalinowski, delegacji litewskiej - dwa dni wcześniej wybrany na przewodniczącego Sejmu RL - C. Jursenas. Zarówno posiedzenie prezydium ZP jak i sesja plenarna były skoncentrowane na głównym

temacie sesji – „Od Unii Lubelskiej do Traktatu Lizbońskiego”. Ponadto, podczas dyskusji w trakcie sesji plenarnej strona litewska poruszyła m.in. kwestie problemów z finansowaniem litewskich szkół w Sejnach i Puńsku. Po raz kolejny sformułowano zarzut, że tzw. tablica ponarska na cmentarzu w Berżnikach obraża naród litewski i jest niezgodna z prawdą historyczną. Strona polska skoncentrowała się przede wszystkim na najbardziej aktualnych problemach polskiej mniejszości, tj. kwestii pisowni nazw ulic i zagrożeniu dla polskiego szkolnictwa, jakie niesie ministerialny projekt nowej ustawy o oświacie; wspomniano także katalog problemów nierozwiązanych przez lata. Przyjęto oświadczenie Zgromadzenia w kwestiach związanych z tematem sesji, w których podkreślono m.in. historyczne znaczenie Unii Lubelskiej, Konstytucji 3 Maja a także współczesnych nam - Traktatu Polsko-Litewskiego, referendum o akcesji do UE i ratyfikacji Traktatu Europejskiego w 2004 r. oraz Traktatu Lizbońskiego. Przyjęto także uchwałę zmieniającą statut Zgromadzenia i zmieniającą je na Zgromadzenie Parlamentarne, z udziałem po polskiej stronie także przedstawicieli Senatu RP oraz uchwałę odnawiającą skład dwustronnej komisji do spraw oceny realizacji Traktatu z 1994 r.

Po trzyletniej przerwie Zgromadzenie przyznało „Nagrody Obojga Narodów”, które otrzymali Edyta Degutiene i Algimantas Degutis - wieloletni korespondenci mediów litewskich w Warszawie oraz historyk prof. Dariusz Szpoper z Uniwersytetu Gdańskiego.

Pobyt w Wilnie zakończyło spotkanie z pracownikami naukowymi i studentami Wileńskiej Filii Uniwersytetu w Białymstoku. Wziął w nim udział m.in. rektor UwB prof. J. Nikitorowicz, dziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego w Wilnie dr hab. J. Wolkonowski, wiceprezes Związku Polaków na Litwie S. Pieszko. Wspomniano trudności, jakie poprzedziły powstanie Filii oraz mówiono o jej potrzebach, czyli przede wszystkim o własnym locum i perspektywach rozwoju.

Wizyta min. J. Borkowskiego w RFN

Niemcy – KG RP w Kolonii

Sekretarz Stanu MSZ J. Borkowski przebywał w dniach 11-13 kwietnia z wizytą w Niemczech, w związku z sytuacją Polonii niemieckiej. Celem wizyty Ministra J. Borkowskiego było odbycie spotkań z przedstawicielami władz landowych oraz zaprezentowanie im oczekiwań strony polskiej w zakresie nauczania języka polskiego jako ojczystego, a także udział w dwóch naradach polonijnych.

12 kwietnia minister odbył rozmowy z wysokimi przedstawicielami rządów Hesji i Północnej Nadrenii-Westfalii, a także z przewodniczącą parlamentu Północnej Nadrenii-Westfalii. Także 12 kwietnia w Konsulacie Generalnym RP w Kolonii miała miejsce narada poświęcona problematyce nauczania języka polskiego, natomiast 13 kwietnia, w Ośrodku Polonijnym Polskiej Misji Katolickiej Concordia w Herdorf-Dermbach, odbyło się spotkanie z liderami polonijnymi, na którym przedyskutowano sytuację Polonii niemieckiej, jej oczekiwania wobec władz polskich i niemieckich oraz stan współpracy z organizacjami polonijnymi.

Decyzja litewskiego sądu o wyższości języka państwowego

Litwa – KG RP w Wilnie

„KURIER WILEŃSKI” z 16 kwietnia br. informuje, że „Batalia o nazwę szkoły będzie kontynuowana”:

„Litewski Najwyższy Sąd Administracyjny orzekł wczoraj, że nazwa podwileńskiej szkoły średniej w Ławaryszkach im. Emilii Plater jest sprzeczna z Ustawą o języku państwowym. Sąd uznał, że szkoła powinna nosić imię w brzmieniu litewskim - Emilijos Platerytes. Jak poinformowała sekretarz Rady samorządu rejonu wileńskiego Renata Cytacka, samorząd nie zgadza się z taką decyzją i "prawdopodobnie odwoła się do unijnych instytucji sądowniczych, gdyż droga sądowa w kraju już została wyczerpana".

Przed rokiem Rada samorządu rejonu wileńskiego podjęła decyzję, by patronem szkoły w Ławaryszkach została Emilia Plater - pułkownik, uczestniczka powstania listopadowego na Żmudzi, pochowana na Litwie koło Kopciowa, nieopodal granicy litewsko-polskiej. Przedstawiciel rządu na okręg wileński Jurgis Jurkevicius zwrócił się do sądu o anulowanie decyzji samorządu, argumentując, że jest ona sprzeczna z ustawą o języku państwowym. Radni samorządu rejonu wileńskiego tłumaczą, że bohaterka narodowa w różnych źródłach encyklopedycznych w języku angielskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim przedstawiana jest jako Emilia Plater, a nie Emilija Plateryte. Poza tym pisanie nazwiska w oryginalnej wersji umożliwia Europejska Konwencja Ochrony Praw Mniejszości Narodowych.”

„Wysokij Zamok”, 27.03.br, N. Baliuk, „Ja jestem Polakiem, proszę pana” (Ukraina):

„Od 01.04.2008 r. obywatele Ukrainy mogą otrzymać „Kartę Polaka”. Kandydaci muszą pisemnie zadeklarować swoją przynależność do narodu polskiego, znać język polski, zwyczaje oraz historię. Obywatele Ukrainy muszą złożyć dokumenty potwierdzające polskie pochodzenie jednego z rodziców lub babci czy dziadka. Kartę mogą otrzymać również Ukraińcy, których krewni kiedyś byli Polakami. Koszt takiej karty stanowi jedynie 22 hrywny. Osoba posiadająca ją może bezproblemowo i bezpłatnie otrzymać wielokrotną wizę, legalnie pracować w Polsce, uczyć się na polskich uczelniach na równi z polskimi obywatelami, a także otrzymać zniżkę na transport oraz usługi medyczne. Na pierwszy rzut oka taka inicjatywa ma przede wszystkim ekonomiczne, a nie polityczne podstawy. Po wejściu Polski do UE, wielu Polaków wyjechało do bogatszych niż ich ojczyzna krajów, takich jak Anglia, Niemcy itp., aby znaleźć dobrze płatną pracę. Polska znacząco odczuła brak siły roboczej, zarówno wykwalifikowanej jak i nie. W związku z tym sąsiednia Ukraina, gdzie wysokość zarobków jest o wiele niższa niż w Polsce, jest dla niej w pewnym sensie magazynem siły roboczej. Sposób, w jaki Polska postanowiła przyciągnąć do siebie pracowników z Ukrainy nie jest jednak zbyt taktowny i przyjacielski właśnie dla Ukrainy, gdyż porusza kwestie narodowości. W łagodny sposób proponuje Ukraińcom odwrócenie się od swojego państwa, zdradzenie go w zamian za pewne przywileje i ulgi. Sama nazwa „Karta Polaka” przewiduje, że Ukraińiec ma stać się Polakiem. Zdaniem konsula generalnego we Lwowie W. Osuchowskiego jest to szansa dla Ukraińców, którzy są niezadowoleni ze swojego życia. W taki sposób Polacy dają niby do zrozumienia, że Ukraina jest krajem z mniejszymi perspektywami oraz mniej wartościowym. Ustawa o „Karcie Polaka” porusza kwestię narodowości ukraińskiej, a ponadto Polska, wabiąc część Ukraińców do siebie, dzieli ich na dwie kategorie. Władze polskie pokazują tym samym, iż mają różny stosunek do obywateli Ukrainy. Do momentu wprowadzenia przez Polskę wizy Schengen Ukraińcy, którzy podczas wojny byli wysiedleni z terytorium Polski na Ukrainę, a obecnie często podróżowali do Polski na groby krewnych lub do rodziny, mogli w uproszczony sposób otrzymać polską wizę. Po wejściu Polski do strefy Schengen ulga ta została zniesiona. Ukraina na razie nie zareagowała w żaden sposób na „Kartę Polaka”, gdyż być może nie chce konfliktu z Polską przed szczytem NATO w Bukareszcie. Stosunki między naszymi krajami w ostatnich latach są bardzo dobre i można uważać je za wzorcowe. Wystarczy przypomnieć, z jaką euforią Polska przyjęła Pomarańczową Rewolucję. Właśnie wtedy miał miejsce przełom w naszych wielowiekowych stosunkach. Polacy przyjęli Ukraińców jak równych sobie. Postanowienia dot. „Karty Polaka” prowokują zupełnie inny stosunek oraz traktowanie Ukraińców w Polsce. Opisuje to polska gazeta „Dziennik”, która przewiduje masowy napływ nieszczęśliwych i biednych Ukraińców do zamożnej Polski.”

„Kommersant”, 02.04.br, W. Wodo, „Polskie korzenie daleko sięgają” (Rosja):

„Konsulaty Generalne RP rozpoczęły przyjmowanie dokumentów w celu wydania „Karty Polaka” obywatelom byłego ZSRR z polskim pochodzeniem. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych RP poinformowało, iż Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do narodu polskiego. Osoba posiadająca ją może korzystać z licznych ulg, legalnie pracować na terenie Polski bez konieczności otrzymania pozwolenia na pracę, zajmować się przedsiębiorczością na takich samych zasadach jak polski obywatel, korzystać bezpłatnie z systemu oświaty. Nadaje ona również prawo do bezpłatnego korzystania z systemu polskiej opieki zdrowotnej, 37 % zniżki na przejazd pociągami na terenie Polski, bezpłatne zwiedzanie polskich muzeów itd. Przy czym MSW tłumaczy, iż otrzymanie „Karty Polaka” nie jest równoznaczne z otrzymaniem polskiego obywatelstwa, pozwolenia na stały pobyt czy prawa do bezwizowego przekraczania polskiej granicy. Zainteresowani powinni złożyć pisemną deklarację o przynależności do polskiego narodu, udowodnić, iż jeden z rodziców, babcia lub dziadek a nawet prababcia lub pradziadek byli Polakami lub posiadali polskie obywatelstwo. Ponadto wszyscy pretendenci muszą zdać test na znajomość języka polskiego, włączając czytanie jak również krótką rozmowę. Wszyscy również powinni wiedzieć, gdzie mieszka smok wawelski, jak polscy mężczyźni witają się z kobietami, co Polacy jedzą w tłusty czwartek, kim są Jan Matejko i Andrzej Wajda, jak pan młody powinien ubrać się w dzień ślubu, a także które z dań (hot dog, solianka lub bigos) jest typowo polskie. W przybliżeniu test składa się z 150 pytań, które już zostały dostarczone do wszystkich konsulatów. Wielu Polaków natomiast zainteresowało się, dlaczego oni nie mogą odpowiedzieć na takie pytania i otrzymać zniżki na przejazd pociągami. Prezydent Polski L. Kaczyński zwracając się do przyszłych posiadaczy Karty Polaka powiedział: „... wiele lat nosiliście białego orla w swoich sercach. Dziś władze RP zwrócą wam dokument z orlem. Powinniście być z niego dumni. Polska na Was czeka.”. Władze Polski uważają, iż liczba pretendentsów na „Kartę Polaka” na Ukrainie wyniesie 1.5 mln osób, a w Białorusi 500 tys. Jednak władze Białorusi nie są zachwycone inicjatywą Warszawy. Mińsk żąda przeprowadzenia niezależnej ekspertyzy

prawnej uchwały „O Karcie Polaka”, zwracając uwagę, iż dotyczy ona jedynie niektórych kategorii obywateli białoruskich i została przyjęta bez uprzednich konsultacji z władzami białoruskimi. Sprzeciw strony białoruskiej sprowadza się do tego, że Karta Polaka daje przewagę tylko jednej grupie społeczeństwa. W związku z tym przedstawiciel Komisji ds. Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Narodowego Parlamentu Białorusi N. Czerginec, nazwał wprowadzenie „Karty Polaka” złowrogim działaniem Polski w stosunku do Białorusi, a dokładniej próbą stworzenia „piątej kolumny”.

„Profil”, 14.04.08, O. Jacenko, „Hasło: Orzeł Biały” (Ukraina):

„Prezydent L. Kaczyński zwrócił się do swych rodaków, żyjących w krajach b. ZSRR, aby wyjawili swą przynależność do Narodu Polskiego. Przyjęta we wrześniu 2007 roku ustawa „O Karcie Polaka” pozwala osobom polskiego pochodzenia otrzymać zezwolenie na pracę i naukę w Polsce, korzystać z bezpłatnej służby zdrowia, bezpłatnie zwiedzać muzea narodowe i otrzymywać 37% zniżkę na podróż koleją. Jednak główną zaletą Karty Polaka wydaje się być długoterminowa polska wiza pozwalająca bez przeszkód podróżować po krajach UE. 23-letni J. Demskyj, któremu nietrudno będzie wykazać swoje polskie pochodzenie przyznaje, że Karta jest mu potrzebna głównie po to, aby ominąć problemy związane z wjazdem do Polski. Kolejki do polskich placówek konsularnych już są dość długie, np. we Lwowie spotkania z konsulem są już rozplanowane do końca maja, przy czym pierwszeństwo mają członkowie Polskich Towarzystw Narodowo-Kulturalnych. Kartę Polaka może otrzymać każdy, kto uważa się za Polaka, zna język polski na poziomie podstawowym, zna i podtrzymuje polskie tradycje, podpisze w obecności Konsula RP pisemną deklarację o przynależności do Polskiego Narodu, udowodni swe polskie korzenie lub przedstawi pisemne potwierdzenie polskiej organizacji stwierdzające jego aktywną działalność dla polskiego języka, tradycji albo polskiej mniejszości narodowej. Ważnym etapem jej otrzymania jest osobiste spotkanie z konsulem i rozmowa na temat polskiej historii, hymnu, spraw związanych z kulturą i religią, itp. Póki co, wśród Ukraińców mieszkających w strefie przygranicznej nie ma „boomu” na udowadnianie polskiego pochodzenia, choć niewątpliwie takie próby będą miały miejsce. Zdaniem profesora politologii Narodowego Uniwersytetu „Akademia Kijowsko-Mohylańska” A. Harania wprowadzenie Karty Polaka w niczym nie zagraża Ukrainie. Jego zdaniem państwo powinno podjąć działania dla tego, aby stać się atrakcyjnym dla wszystkich mniejszości. Nie obawia się też odpływu wykwalifikowanych kadr, gdyż mniejszość polska nie jest na tyle liczna, aby wpływało to na rynek pracy Ukrainy. Zgodnie ze spisem ludności z 2001 r. na Ukrainie mieszka 144 tys. Polaków, głównie w okręgach: żytomierskim, chmielnickim, wołyńskim, roweńskim, lwowskim i ternopolskim. Nie oznacza to jednak, że wszyscy oni zwrócą się o wydanie Karty Polaka.”

„Korespondent”, 15.04.08, K. Berdinskich, „Matka-Polska woła” (Ukraina):

Polska wabi ukraińskich Polaków specjalną Kartą obiecując komfortowe warunki życia i pracy. We Lwowie w oddziale konsulatu zajmującym się wydawaniem kart nie mówi się po rosyjsku ani po ukraińsku. Nie jest to jednak problemem dla starszych pań, które przyszły na spotkanie z konsulem. Bardziej obawiają się one tematów rozmowy. Jednak konsul J. Romejko-Gurko uspokaja. Osoby, które przez długie lata podtrzymywały tradycje polskie na Ukrainie nie będą zbyt srogo egzaminowane. Na otrzymanie Karty Polaka mają też nadzieję młodzi ludzie, dla których stwarza ona możliwość pracy i nauki w kraju UE. Prawo to wprowadzono 28 marca br. W tym roku planuje się wydanie 100-200 tys. Kart Polaka w krajach byłego ZSRR. Najszybciej odpowiedź na to pojawiła się na zachodniej Ukrainie, gdzie żyje znaczna grupa osób znających język polski i mająca polskich przodków. Perspektywa znalezienia pracy w Europie skłania wielu z nich do sprawdzenia swojej etnicznej przynależności. Według ekspertów, Kartę Polaka może otrzymać nawet milion osób, choć wg. spisu powszechnego na Ukrainie żyje ok. 140 tys. Polaków. Na zachodniej Ukrainie zwiększa się też aktywność Rosjan, którzy dawno już zaprosili do swego kraju wszystkich chętnych do stałego osiedlenia. E. Legowicz, szef Towarzystwa Polskiej Kultury we Lwowie powiedział, że póki co podania składają głównie ludzie nie mający żadnych związków z Polską. Dla wielu Ukraińców nie stanowi żadnego problemu, aby pójść do polskiego konsulatu i podpisać oświadczenie o przynależności do Narodu Polskiego i uznaniu języka polskiego za ojczysty. Wielu z nich wybrało się też do archiwów w poszukiwaniu polskich przodków. Wyniki są dla nich często rozczarowujące, gdyż do 1939 r. w wydawanych dokumentach pisano tylko o przynależności religijnej a nie narodowej, a takie dokumenty nie są uznawane przez polskie konsulaty. J. Romejko-Gurko uściśliła, że otrzymanie Karty Polaka nie jest równoznaczne z otrzymaniem obywatelstwa. Jej właściciel będzie otrzymywał wizę długoterminową, przy czym narodową, a nie schengenką. Karta ułatwi jednak życie zarówno tym planującym wyjechać, jak i tym, którzy już w Polsce pracują. Na przykład lwowianin J. Kit, uczący się w Polsce od 2004 r. jest zainteresowany takim dokumentem. Wcześniej kilka razy do roku musiał on otrzymywać wizę studencką, później raz do roku otrzymywał partę pobytu. Wszystko to wiązało się z załatwianiem wielu formalności. Jednakże nie wszyscy oczekują od Karty Polaka tylko praktycznych ułatwień. Żyjąca we Lwowie Julia Bert nie zamierza wyjeżdżać do Polski na stałe. Kartę

Polaka chciałaby otrzymać, aby potwierdzić swą przynależność do polskiej wspólnoty i częściej móc odwiedzać kraj przodków. Oprócz prawa pracy i nauki w Polsce, Karta daje też możliwość prowadzenia interesów. Zdaniem B. Gudija, dyrektora Instytutu Integracji Europejskiej Uniwersytetu Lwowskiego głównym zadaniem Karty jest przyciągnięcie do Polski siły roboczej. Jego zdaniem nie uda się jednak w ten sposób zapłacić dziury powstałej w Polsce po wyjeździe pracowników do Anglii i Irlandii. Podobną ofertę Ukraińcom przedstawili już Węgrzy i Rosjanie i nie spotkała się ona z dużym odzewem.”

„Stolicznyje nowosti”, 15.04.08, J. Kril, „Karta Polaka: atut czy mizerność ” (Ukraina):

„Minimum 140 tys. obywateli Ukrainy posiada polskie pochodzenie i mogą oni pretendować do otrzymania Karty Polaka. Prezydent miasta Jaworowa w obwodzie lwowskim, W. Domszowiec uważa, że jest to liczba zaniżona ponieważ 30% mieszkańców (z 30 tys.) jego miasta udowadnia prawo do uzyskania owej karty. Polska natomiast planuje wydać ponad milion Kart Polaka obywatelom Litwy, Białorusi, Rosji i Ukrainy, w tym 100-200 tys. jeszcze w tym roku. Dokument nie może być używany zamiennie z wizą, która jest potrzebna mieszkańcom Ukrainy, aby wjechać do Polski. Właściciele Kart otrzymają jednak polską wizę bezpłatnie, choć za schengenką będą musieli zapłacić. Dyplomaci decydując o wydaniu dokumentu mogą pytać kandydata o znajomość Polski, np. nazwy miast nad Bałtykiem lub poproszą o opisanie polskiego godła. Ubiegający się o Kartę przejdą również test znajomości języka polskiego. Muszą również podpisać deklarację swojej przynależności do Narodu Polskiego. Z Kartą Polaka, Ukraińcy będą mieli takie same prawa, jak obywatele Polski, oprócz oczywiście prawa do głosowania w wyborach. Z pomocą Karty wielu mieszkańców zachodniej Ukrainy chciałoby odwiedzać swoich krewnych w Polsce. Jednak czas pokaże, czym ona będzie dla dziesiątków tysięcy Ukraińców.”

Karta Polaka na Białorusi

Białoruś – Ambasada RP w Mińsku

Komentarz MSZ RB dla agencji prasowej "Bielta" w związku z wejściem w życie Karty Polaka:

„Rzecznik prasowy MSZ RB A. Popow poinformował, że informacja o tym, że polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne w RB rozpoczęły przyjmowanie dokumentów od osób zainteresowanych otrzymaniem Karty Polaka strona białoruska przyjęła z zaniepokojeniem i pewnym zdziwieniem. A. Popow przypomniał, że ustawa o Karcie Polaka wbrew prawu międzynarodowemu została przyjęta bez wcześniejszych konsultacji z rządem RB. „Nadal jesteśmy przekonani, że dokument ten zawiera cały szereg „miejsc problematycznych”, które naruszają zobowiązania RP, zapisy Konwencji Wiedeńskiej o Stosunkach Dyplomatycznych, a także szereg białorusko-polskich umów dwustronnych. Biorąc to pod uwagę zaproponowaliśmy stronie polskiej, aby zwrócić się do Komisji Weneckiej Rady Europy, która dokonałaby oceny prawnej danej ustawy i jej zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski. Jednocześnie strona białoruska zaproponowała wprowadzenie moratorium na ustawę do czasu uzyskania oceny międzynarodowych ekspertów. Odbłyły się dwie rundy białorusko-polskich konsultacji w tej sprawie, w trakcie, których staraliśmy się przekonać naszych polskich kolegów o konieczności rozwiązania tego problemu w niekonfrontacyjny sposób zaproponowany przez Białoruś. Niestety strona polska zignorowała próby uregulowania kwestii na drodze prawnej. W zaistniałej sytuacji nie pozostaje nam nic innego, jak zarezerwować sobie prawo do podjęcia stosownych kroków. Jednocześnie uważamy, że nadal istnieją możliwości dla konstruktywnego uregulowania sytuacji. W każdej chwili jesteśmy gotowi kontynuować dialog z rządem RP w poszukiwaniu możliwego do zaakceptowania przez obie strony rozwiązania.”

Prezydent A. Łukaszenka o Karcie Polaka

29 kwietnia prezydent Białorusi Alaksandr Łukaszenka w swym corocznym *Orędziu do Narodu*, które wygłosił na forum parlamentu, przyznał, że zrewidował swój pogląd na Kartę Polaka. „Na podstawie informacji przekazanych przez MSZ i inne organy rządowe zareagowałem nieprawidłowo na Kartę Polaka” - powiedział. Dodał, że decyzję polskich władz o jej wprowadzeniu "trzeba przyjąć spokojnie". Łukaszenka zaapelował, by nie odnosić się negatywnie do osób, które będą ubiegać się o Kartę Polaka.

Spotkania przedstawicieli polskich organizacji na Litwie z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego

„Kurier Wileński” (26.04) - W dn. 25 kwietnia w Wilnie odbyło się spotkanie przedstawicieli polskich organizacji na Litwie z goścącym na Litwie przewodniczącym Parlamentu Europejskiego H. G. Poteringiem. Rozpoczynając spotkanie H. Potering zaznaczył, że spotkanie z mniejszościami narodowymi jest jego tradycją podczas wizyt w krajach Unii Europejskiej. Celem takiego spotkania było omówienie problemów aktualnych dla polskiej mniejszości narodowej zamieszkałej w RL kwestii.

„Z wejściem do Unii Europejskiej polska mniejszość narodowa wiązała nadzieje, że wobec niej będą stosowane wysokie standardy unijnych praw mniejszości narodowych. Niestety, dziś polska mniejszość jest rozczarowana członkostwem kraju w Unii, gdyż sytuacja mniejszości narodowych na Litwie coraz bardziej pogarsza się. Dziś jesteśmy pozbawiani praw, które nam gwarantowały nawet władze sowieckie - powiedział w trakcie spotkania lider AWPL W. Tomaszewski.

Przewodniczący Parlamentu Europejskiego wyraził ubolewanie, że polska mniejszość to tak odbiera i zapewnił, system sowiecki nie może zapewnić praw mniejszościom narodowym gwarantowanych przez demokrację zachodnią. „Trudno by było oczekiwać, że natychmiast przedstawię wam jakieś konkretne rozwiązania waszych problemów. Sądzę, że należy dalej kontynuować współpracę z partiami i władzami kraju w kierunku ulepszenia sytuacji mniejszości narodowych” - powiedział H. Potering. Zapewnił też, że zapozna się szczegółowo z problemami mniejszości polskiej zawartymi w raporcie o sytuacji mniejszości polskiej na Litwie, który przygotował i przekazał przewodniczącemu europarlamentu Związek Polaków na Litwie. H. Potering, powołując się na przykładzie Austrii, która szczególnie akcentuje z władzami Włoch przestrzeganie wszelkich praw austriackiej mniejszości we włoskiej prowincji, podkreślił, że znaczną pomoc w załatwianiu przedstawionych problemów mogłaby okazać Macierz, czyli Polska.”

Utrudnienia w zorganizowaniu obchodów Święta 3 Maja *Białoruś – KG RP w Grodnie i Brześciu*

Władze lokalne w Grodnie i Brześciu usiłowały zablokować organizowane przez polskie konsulaty obchody Święta Konstytucji 3 Maja. Wszystkie umowy zawarte uprzednio przez konsulaty z miejscowymi instytucjami odnośnie udostępnienia sal na uroczystości majowe, po dyskretnych interwencjach władz okazują się „nieaktualne” lub „niemożliwe do dotrzymania”. W sprawie tej został wezwany do MSZ zastępca ambasadora Republiki Białoruś w Polsce.

ORGANIZACJE POLSKIE I POLONIJNE W ŚWIECIE

Wielkanocne spotkanie kombatantów na Białorusi *Białoruś – KG RP w Grodnie*

19 marca br. w konsulacie odbyło się Wielkanocne spotkanie kombatantów (blisko 60 członków istniejących trzech organizacji) z udziałem zastępcy kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, p. Jana Ciechanowskiego, pp. Jana Sobolewskiego (radcy UdSKiOR), historyka Andrzeja Ziółkowskiego oraz prezes Związku Polaków na Białorusi Andżeliki Borys. W trakcie spotkania, po świątecznych życzeniach, zostały wręczone trzem osobom Odznaki Weterana Walk o Niepodległość oraz jednej - awans na stopień podporucznika. Konsul Generalny A. Bernatowicz poinformował środowisko kombatantów o zasadach ubiegania się o Kartę Polaka i zadeklarował, że ich wnioski rozpatrywane będą priorytetowo.

Następnego dnia delegacja UdSKiOR wraz z konsulem generalnym A. Bernatowiczem i konsulem M. Maluchnikiem udała się do Słonimia, gdzie złożono wieńce na tzw. Górze Pietłarewickiej (miejsce pochówku ofiar egzekucji hitlerpowskich) oraz na Cmentarzu Wojska Polskiego z wojny 1920 roku.

„Wiosenne spotkania z Polonią” w Konsulacie Generalnym RP w Brukseli

Belgia – KG RP w Brukseli

4 kwietnia br. w Konsulacie Generalnym RP w Brukseli odbyło się „Wiosenne spotkanie z Polonią”, podczas którego wystąpił chór Pol-cor pod dyrekcją Zofii Wisłockiej (zwyciężczyni konkursu „Polak Roku w Belgii” w kategorii Kultura/Sztuka). Licznie zgromadzona Polonia (ponad 120 osób) wysłuchała utworów m.in. Chopina, Moniuszki i Młynarskiego. W czasie wieczoru Konsul Generalna RP w Brukseli wręczyła ks. prof. Tadeuszowi Czaji - duszpasterzowi i proboszczowi Polskiej Misji Katolickiej w Brukseli - nadany przez Prezydenta RP Postanowieniem z dn. 17.01.2008 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Walny Zjazd Sprawozdawczy Wspólnoty Polskich Organizacji w Austrii

Austria – Ambasada RP w Wiedniu

W dniach 5-6 kwietnia br. w Bad Kleinkirchheim odbył się Walny Zjazd Sprawozdawczy Wspólnoty Polskich Organizacji w Austrii „Forum Polonii”, w którym uczestniczyło 33 delegatów z różnych organizacji polonijnych.

W obradach na zaproszenie Zarządu Forum uczestniczyli również: Marek Borowski - przewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą, Józef Wróbel - wiceprezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Wspólnota Polska, Helena Miziniak z Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych oraz Tadeusz Oliwiński - kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Wiedniu.

W trakcie Zjazdu dokonano podsumowania i oceny działalności Wspólnoty od ostatniego Zjazdu, który odbył się w marcu 2007 roku. Ponadto dokonano zmian Statutu oraz przeprowadzono wybory uzupełniające do Zarządu. Przedmiotem obrad były również plany działalności Wspólnoty w 2008 roku oraz podstawowe problemy Polonii w Austrii: działania na rzecz dalszej aktywizacji i integracji środowiska, sprawa uzyskania statusu grupy narodowościowej, stałej siedziby w Wiedniu, w której Polonia mogłaby się spotykać i organizować różne imprezy, narastające zjawisko emigracji zarobkowej do Austrii oraz udziału Polonii w Euro 2008.

X Zgromadzenia Ogólne Kongresu Polaków w Republice Czeskiej

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

12 kwietnia br. w Czeskim Cieszynie obradowało X Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków (KP) w Republice Czeskiej. Podczas obrad Zgromadzenia odczytano sprawozdania z działalności dotychczasowej Rady KP, Rady Przedstawicieli, Komisji Kontrolnej oraz Komisji Mandatowej. Dyskutowano w grupach tematycznych na tematy: praw mniejszości narodowych, szkolnictwa, młodzieży i oświaty oraz kultury i środków masowego przekazu. Tematy te znalazły odzwierciedlenie w Uchwale przyjętej przez X Zgromadzenie Ogólne. Wśród najważniejszych postulatów Uchwały znalazły się:

- opracowanie broszury informacyjnej i prezentacji multimedialnej o historii i współczesności polskiej mniejszości narodowej w języku polskim i czeskim i jej rozpowszechnianie wśród społeczeństwa mniejszościowego i większościowego,
- konsekwentne i ciągle działanie na rzecz odzyskania majątków polskich zabranych po II. wojnie światowej lub godziwej rekompensaty,
- działanie na rzecz stworzenia etatu przy Urzędzie Wojewódzkim w Ostrawie ds. polskiego szkolnictwa narodowościowego.

Zgromadzenie Ogólne wydłużyło kadencję Rady Kongresu Polaków do 4 lat. Kadencja będzie się pokrywała z kadencją władz województwa morawskośląskiego. Wybrano nową Radę KP oraz Komisję Kontrolną KP. W skład nowej Rady KP weszli: Władysław Adamiec, Dariusz Branny, Bogusław Chwajol, Stanisław Folwarczny, Helena Legowicz, Małgorzata Rakowska, Józef Szymeczek, Tadeusz Wantuła, Mariusz Zawadzki. Rada KP została zobowiązana przez ZO do realizacji postanowień Uchwały.

Uchwałą nowej X Rady KP wybrano nowego prezesa. Został nim po raz trzeci, p. J. Szymeczek. Całodziennym obradom przysłuchiwali się liczni goście, m.in.: Ambasador RP J. Pastwa, senator Bronisław Korfanty, premier Jerzy Buzek, europoseł Jan Olbrycht, konsul generalny J. Kronchold, dyrektor BUWiM - p. B. Szymański, dyrektor Stowarzyszenia Wspólnota Polska - p. A. Chodkiewicz, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych - p. T. Pilat, wojewoda morawskośląski - p. E. Tosonovsky, sekretarz Rady Rządu RC ds. mniejszości narodowych - p. A. Sulitka.

Przyszłość klubów mniejszości etnicznych w Canberrze

Australia – Ambasada RP w Canberrze

„Canberra Times” z 13 kwietnia pisze o słabych perspektywach na przyszłość dla klubów mniejszości etnicznych. Powołując się na najnowszy raport instytucji ClubsACT dziennik stwierdza, że w najbliższych latach kluby staną przed dużymi wyzwaniami, takimi jak spadek dochodów i wzrost kosztów utrzymania. Szef ClubsACT Bob Samarcq mówi, że problemy klubów biorą się w dużym stopniu z konsekwencji upływu czasu: imigranci się asymilują, do głosu dochodzi nowe pokolenie, którego związki z korzeniami etnicznymi słabną. Potwierdza to szef klubu hiszpańskiego, który podkreśla, że młodzi Australijczycy pochodzenia hiszpańskiego nie są zainteresowani spędzaniem czasu w klubie. W przeszłości ważne było posiadanie namiastki domu, ale dla drugiej i trzeciej generacji nie jest to już istotne. Zgadza się z tą tezą prezes Klubu Orła Białego Tomasz Śliwiński: „Klub nie jest zbyt atrakcyjnym miejscem dla młodego pokolenia. Nie mamy głośnej muzyki, nie oferujemy specjalnych drinków”. Spada liczba członków, kluby popadają w długi, tak jak sąsiadujący z Orłem Białym klub chorwacki, uratowany przed bankructwem tylko dzięki hojnym datkom i pożyczkom miejscowych Chorwatów. Władze Orła Białego zrezygnowały z licencji na automaty do gry, ponieważ uznały, że więcej mają z nimi kłopotu niż pożytku. Od tego czasu – jak mówi Tomasz Śliwiński – klub stał się trochę bardziej otwarty dla rodzin i powoli zwiększa się liczba odwiedzających. Zdaje on sobie jednak sprawę, że konieczne jest szerokie otwarcie na klientów australijskich: „Polska społeczność Canberrze nie zwiększa się. Trzeba skoncentrować się na odchodzeniu od polskiego klienta i przyciąganiu innych”.

Dzień Koordynacji Mniejszości Narodowych w Zagrzebiu

Chorwacja – Ambasada RP w Zagrzebiu

15 kwietnia w reprezentacyjnej sali hotelu „Westin” w Zagrzebiu odbyła się uroczystość związana z Dniem Koordynacji Mniejszości Narodowych w Zagrzebiu.

„Koordynacja” określa się powstały w dniu 10.12.2003 r. formalny związek w ramach organów samorządowych miasta Zagrzebia przedstawiceli wszystkich siedemnastu mniejszości narodowych, którzy zamieszkują w Zagrzebiu i którzy posiadają swoich reprezentantów w mniejszościowych władzach stolicy Chorwacji (9 przewodniczących Rad Mniejszości Narodowych i 8 przedstawiceli mniejszości narodowych). Celem powołania do życia „Koordynacji” była chęć podniesienia znaczenia mniejszości narodowych wśród społeczeństwa chorwackiego oraz wzmocnienie kondycji duchowej i materialnej poszczególnych grup narodowych i narodowościowych. W tym celu koordynacja stanowisk i „mówienie jednym głosem” daje mniejszościom większą szansę przeforsowania swoich wniosków. Jak przyznają jednak sami przedstawiciele mniejszości narodowych, takie wspólne występowanie en bloc zdarza się dość rzadko; zazwyczaj, szczególnie przy podziale środków finansowych, dochodzi do sytuacji wręcz odwrotnej i zabieganie o interesy jedynie własnej mniejszości, często ze szkodą dla pozostałych grup narodowościowych.

W uroczystości po raz pierwszy wziął udział przedstawiciel mniejszości polskiej w Zagrzebiu – pani Walentyna Lončarić, prezes PTK „M. Kopernik” w Zagrzebiu, (wybrana do mniejszościowych władz samorządowych Zagrzebia w dniu 17.06.2007 r.). Z okazjonalnymi przemówieniami wystąpili Darko Šolc (Słoweniec) przewodniczący Koordynacji oraz Mirija Marac przedstawicielka władz Zagrzebia. W dalszej części uroczystości reprezentanci wszystkich siedemnastu mniejszości prezentowali w językach innych mniejszości krótkie fragmenty wierszy lub innych utworów literackich (np. W. Lončarić odczytała wiersz T. Szewczenko w języku ukraińskim). Po wystąpieniach przedstawiciele mniejszości wręczali symboliczne pamiątki obecnym na spotkaniu ambasadorom i szefom placówek dyplomatycznych tych państw, w języku których mieli prezentację. Radca J. Doliwa, który reprezentował Ambasadę RP w Zagrzebiu, odebrał okazjonalną pamiątkę od przedstawiciela mniejszości rusińskiej, wcześniej recytującego w oryginale fragment „Stepów akermanskich” A. Mickiewicza.

Całej uroczystości nadano znaczną oprawę medialną. Obszerne fragmenty z obchodów Dnia znalazły się w telewizyjnym programie „Prizma”.

Spotkanie Ambasadora z organizacjami polonijnymi w Macedonii

Macedonia – Ambasada RP w Skopje

19 kwietnia miało miejsce spotkanie Ambasadora RP z przewodniczącymi trzech organizacji polonijnych w Macedonii: Barbarą Georgievską (Polskie Stowarzyszenie w Macedonii "Klub Polonia"),

prof. dr Bożinem Donevskim (Towarzystwo Przyjaźni i Współpracy Macedońsko-Polskiej „Wisła”), Jordanem Samardziskim (Macedońsko-Polskie Towarzystwo Kultury „Wardar”). Przedmiotem spotkania było omówienie bieżącej działalności towarzystw polonijnych oraz ich planów na przyszłość.

Ambasador, doceniając różnorodność inicjatyw dzięki istnieniu trzech towarzystw, podkreślił konieczność występowania jednym frontem przez Polonię w Macedonii i poprawy komunikacji pomiędzy organizacjami. Kolejne spotkanie zaplanowano na połowę czerwca br.

Dzień Polonii w Mołdawii

Mołdawia – Ambasada RP w Kiszyniowie

20 kwietnia w Bielcach odbyły się uroczyste obchody Dnia Polonii, których głównym organizatorem imprezy było miejscowe Stowarzyszenie „Polski Dom”. Po spotkaniu w Polskim Domu, uczestnicy uroczystości udali się do kościoła pw. Św. Archaniółów, gdzie wzięli udział w uroczystej Mszy Świętej celebrowanej przez proboszcza miejscowej parafii – ks. Jacka Pucia. Kolejnym punktem programu był wernisaż wystawy fotografii, rękodzieła i malarstwa artystów polonijnych.

Najważniejszą częścią Dnia Polonii była gala koncertowa, która odbyła się w Teatrze im. V. Aleksandrii. W jej trakcie wręczono prestiżowe nagrody „Złote Beczki” dla zasłużonych działaczy polonijnych. W koncercie wzięły udział zespoły polonijne z całej Mołdawii. Wystąpił m. in.: chór dziewczęcy „Jaskółki”, zespół muzyczny „Andrzejski”, zespół „Styrczańskie Dzwoneczki” oraz „Polacy Budzaka”. Swoją twórczość zaprezentował także gość honorowy – pan Jurij Sadownik. W trakcie koncertu miała również miejsce prezentacja multimedialna poświęcona historii Polski.

Polacy mieszkający w Mołdawii stanowią jedną z najliczniejszych mniejszości narodowych w tym kraju. Dzień Polonii organizowany w Bielcach był okazją do zaprezentowania ich dorobku artystycznego.

Spotkanie min. J. Borkowskiego z J. Mokrzyckim – prezesem Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP

24 kwietnia min. Jan Borkowski spotkał się z prezesem *Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii* dr Janem Mokrzyckim. W spotkaniu udział wzięli również W. Tyciński, z-ca dyr. Departamentu Konsularnego i Polonii MSZ oraz R. Łanczkowski, z-ca dyr. Biura Polonijnego w Kancelarii Senatu RP.

Prezes J. Mokrzycki wyraził swoje zadowolenie ze współpracy z nowym Konsulem Generalnym w Londynie.

J. Mokrzycki poprosił MSZ o wsparcie finansowe projektu budowy - w parku londyńskim Ravenscourt Park - tablicy pamiątkowej ku czci działacza prosolidarnościowego Giles Harta, który zginął w zamachu bombowym w Londynie 7 lipca 2005 roku.

Następnie prezes wskazał na konieczność zintensyfikowania działań na rzecz przyjeżdżających do Wielkiej Brytanii migrantów zarobkowych, w większości nieznających języka angielskiego, brytyjskiego porządku prawnego oraz realiów tamtejszego życia. Prezes J. Mokrzycki zwrócił się z prośbą o rozważenie możliwości rozprowadzania w Polsce poradnika „Życ i pracować w Wielkiej Brytanii” wśród potencjalnych migrantów zarobkowych.

Minister J. Borkowski odniósł się do przedstawionych przez Prezesa J. Mokrzyckiego postulatów informując, iż państwo polskie aktywnie angażuje się w świadczenie bezpośredniej pomocy Polakom przebywającym na Wyspach, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej. Stwierdził, iż działania rządu są wielokierunkowe. Z budżetu państwa wspierana jest działalność Fundacji „Barka”. MSZ doskonalą ponadto sieć swoich placówek, m. in. pod kątem potrzeb Polaków za granicą. Wkrótce otwarte zostaną placówki w Manchester i na Islandii. Na zakończenie min. J. Borkowski poinformował o planowanej wstępnie na czerwiec swojej wizycie w Wielkiej Brytanii i Irlandii wyrażając przekonanie, że będzie ona czynnikiem sprzyjającym dalszej współpracy MSZ ze środowiskami polskimi.

KULTURA I PROMOCJA

V Wernisaż Malarstwa Europejskiej Sztuki Prymitywnej w Madrycie

Hiszpania – Ambasada RP w Madrycie

12 marca w prestiżowej Galerii Eboli na starym mieście w Madrycie dokonano otwarcia V Wernisażu Malarstwa Europejskiej Sztuki Prymitywnej. W Wernisażu uczestniczyły prace 58 artystów z Europy i Turcji jako kraju zaproszonego. Podczas uroczystości otwarcia po raz pierwszy rozdano Nagrody Eboli za udział w ubiegłorocznym IV wernisażu. Nagrody w postaci rzeźby-statuetki z brązu księżniczki Eboli przyznawane są w wyniku głosowania publiczności odwiedzającej wernisaż. W kategorii artystów zagranicznych nagrodę za obraz „Fete des voisins” otrzymała Marta Kolodziej z Nowego Sącza – od kilku lat zamieszkała i tworząca we Francji, a w kategorii artystów hiszpańskich za obraz „Inocencia” Victoria Ruiz de Cortazar.

Obok zaproszonych koneserów i kolekcjonerów sztuki prymitywnej w uroczystości wzięli udział przedstawiciele hiszpańskiego Ministerstwa Kultury oraz attache kulturalni krajów uczestniczących w wernisażu. Wręczenia nagrody obecnej artystce polskiej dokonał przedstawiciel Ambasady RP w Madrycie.

Recital Łukasza Kuropaczewskiego w Nowym Jorku

USA – KG RP w Nowym Jorku

25 marca w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku miał miejsce recital gitary klasycznej w wykonaniu 27-letniego Łukasza Kuropaczewskiego, uznawanego za jednego z najbardziej utalentowanych artystów gry na tym instrumencie na świecie. Połowę występu poświęcił na muzykę polską (Tasman, Lutosławski). Muzyk, absolwent Akademii Muzycznej we Wrocławiu, aktualnie uczy w tzw. klasie mistrzowskiej w Peabody Conservatory uniwersytetu Johns Hopkins w Baltimore, asystując słynnemu wirtuozowi gitary prof. Manuelowi Barrueco. Jesienią 2007 r. zagrał owacyjnie przyjęty solowy recital w Carnegie Hall. Recital w konsulacie był kolejną pozycją cyklu De Lamar Mansion Salon of Arts & Ideas, który ma już swoją stałą publiczność amerykańską. W spotkaniu uczestniczyło prawie 100 osób, w tym licznie młodzież muzyczna ze słynnej Juillard School of Music.

Dni Kultury Polskiej w Sankt Petersburgu

Rosja – Instytut Polski w Sankt Petersburgu

26 marca w Nowogrodzie Wielkim rozpoczęły się Dni Kultury Polskiej organizowane przez Instytut Polski w Sankt Petersburgu we współpracy z władzami miejskimi oraz Towarzystwem im. F. Chopina w St. Petersburgu. Dni Kultury Polskiej zainaugurowało otwarcie wystaw - "Grafika polska I poł. XX wieku - ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie" (Dom Twórczości) oraz "Polska misja dyplomatyczna nad Nową 1926 - 2006" prezentowana w Miejskiej Bibliotece Publicznej. W programie Dni znalazły się ponadto: przegląd kina polskiego, prezentacja wydawnictw Konsulatu Generalnego i Instytutu Polskiego, spotkania autorskie z tłumaczami literatury polskiej, a także koncerty. 30 marca w Kościele pod wezwaniem Apostołów Piotra i Pawła odbył się koncert polskiej muzyki organowej w wyk. R. Swarczewicza. Podczas wieczoru wystąpił również Chór Młodzieżowy z "Kapelli Chóralnej Nowogrodu Wielkiego". Dni Kultury Polskiej zakończył koncert chopinowski prof. Pawła Jegorowa, który 6 kwietnia wystąpił w Sali Filharmonii Nowogrodzkiej.

Nagroda „Srebrnych Spinek” w Ostrawie

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

31 marca w pomieszczeniach reprezentacyjnych konsulatu po raz piętnasty odbyła się uroczystość wręczenia "Srebrnych Spinek" - nagrody konsula generalnego RP w Ostrawie, przyznawanej za wybitne osiągnięcia na polu kultury dokonane przez przedstawicieli mniejszości polskiej na Zaolziu.

Pięcioosobowa kapituła, złożona z byłych laureatów tej nagrody, wybrała Ewę Farną, 14-letnią piosenkarkę, uczennicę szkoły podstawowej z polskim językiem nauczania w Wędryni. W uzasadnieniu

kapituła podkreśliła, że młoda wiekiem wykonawczyni otrzymuje nagrodę "za sukcesy na rynku muzycznym w Czechach i w Polsce oraz za promocję mniejszości polskiej na Zaolziu i poza jego granicami". Artystka ma na swoim koncie wydanie dwóch płyt CD i zdobyła młodzieżową publiczność w Republice Czeskiej. Jej fotografie są ozdobą okładek popularnych czasopism. Została zaliczona do grona najszybciej rozwijających się talentów muzycznych. W uroczystości wzięło udział ok. 60 osób, przedstawiciele środowisk artystycznych i naukowych.

„United in Rock” – koncert zespołu Dżem w Monachium

Niemcy – KG RP w Monachium

5 kwietnia odbył się w Monachium w znanej hali koncertowej Backstage Werk koncert rockowo-bluesowy polskiego zespołu Dżem pod patronatem Konsul Generalnej RP w Monachium Elżbiety Sobótki zorganizowany przez stowarzyszenie "Polonia 69 Promotions" we współpracy z KG.

Dżem zagrał przed ponad 600 osobową publicznością, w przeważającej części niemiecką, odnosząc wielki sukces. Przed koncertem Dżemu zagrała polsko-bawarska kapela rockowa Fish. W dniach poprzedzających koncert artykuły o zespole zamieściły gazety Abendzeitung i Sueddeutsche Zeitung, które objęły wraz z regionalną stacją radiową Rock Antenne oraz publiczną rozgłośnią radiowo-telewizyjną Bayerischer Rundfunk patronat medialny nad imprezą. Reportaż z koncertu nagrany został przez TV Polonia i wyemitowany 10 kwietnia. W przerwie koncertu podawano polskie piwo "Tyskie", można było nabyć koszulki i gadzety związane z grupą.

"Polonia 69 Promotions" planuje szereg koncertów polskich zespołów rockowych w Bawarii pod hasłem "United In Rock".

Warsztaty teatralne Leszka Mądzika w Limie

Peru – Ambasada RP w Limie

10 kwietnia na Wydziale Nauk Komunikacyjnych prestiżowego Uniwersytetu Katolickiego w Limie odbyło się zakończenie kilkudniowych warsztatów dla studentów tej uczelni przeprowadzonych przez Leszka Mądzika, reżysera teatralnego związanego z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Uczestnicy warsztatów wystąpili z pokazem pt. „Teatr Obrazu – Spotkanie z twórczym”, który obejrżeli m.in. przedstawiciele miejscowej Polonii, w tym członkowie zarządu Stowarzyszenia Rodzin Peruwiańsko-Polskich „Dom Polski” oraz osoby związane ze środowiskami artystyczno-twórczymi. W spotkaniu wziął udział m.in. Ambasador RP w Limie. Po spotkaniu reżyser udzielił wypowiedzi dla miejscowej gazetki polonijnej.

Pokaz filmu „Katyń”

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

17 kwietnia w wypełnionym po brzegi ostrawskim kinie Vesmir odbył się przedpremierowy pokaz filmu A. Wajdy pt. "Katyń". Historię zbrodni katyńskiej naświetlił czeski historyk, dr Mieczysław Borak, współautor dokumentu czeskiej telewizji pt. "Zbrodnia zwana Katyń". Po zakończeniu projekcji na sali zapanowała ponad 5 minutowa cisza. Widzowie otrzymali repliki guzików polskich żołnierzy z 1939 r. Pokazowi towarzyszyła wystawa przybliżająca historię katyńskiej masakry.

Wśród ponad 480 gości znaleźli się przedstawiciele Stowarzyszenia Rodzina Katyńska, Koła Polskich Kombatantów, Związku Czechosłowackich Legionistów, władz wojewódzkich i miejskich, armii czeskiej, Konsulatu Generalnego Ukrainy; ludzie nauki, kultury, liczni dziennikarze oraz czescy studenci. Pokaz transmitowały: ostrawski oddział Czeskiej Telewizji, Telewizja Polar i chrześcijańska telewizja NOE.

Akcja była przygotowywana przez Konsulat Generalny RP przy współpracy z agencją kulturalną EDUCA 24. Obok festiwalu muzycznego Colours of Ostrava, było to największe wydarzenie kulturalne w Ostrawie.

Koncert kwartetu jazzowego w Kuwejcie

Kuwejt – Ambasada RP w Kuwejcie

17 kwietnia placówka zorganizowała, w ramach obchodów Święta 3 Maja, koncert kwartetu jazzowego J. Muniaka. Odbył się on w Centrum Polskim - Klubie Polonijnym w siedzibie placówki. Na koncercie obecnych było ponad 100 osób, reprezentujących kuwejską Polonię.

Kwartet J. Muniaka wystąpił także 16 kwietnia w ramach trzeciej edycji Gulf Jazz Festival, organizowanego przez W. Wnuka, dyrektora Cracovia Music Bureau. 18 kwietnia zespół zaprezentował się przed publicznością w Dubaju. Festiwal obejmuje obecnie trzy kraje Zatoki Perskiej, w tym Bahrajn.

Koncerty polskich muzyków jazzowych w Kuwejcie, podobnie jak w latach ubiegłych, cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony lokalnych środowisk kulturalnych i biznesowych, stanowiąc znaczący wkład w promowanie Polski w krajach akredytacji i w regionie.

XVII Tydzień Polskiego Kina Współczesnego w Sankt Petersburgu

Rosja – Instytut Polski w Sankt Petersburgu

18 kwietnia w Sankt Petersburgu rozpoczął się XVII Tydzień Polskiego Kina Współczesnego tradycyjnie już organizowany przy udziale Instytutu Polskiego w St. Petersburgu, Związku Filmowców Rosji, Instytutu sztuki Filmowej i Filmoteki Narodowej. Publiczności petersburskiej zostały zaprezentowane filmy polskie wyprodukowane w latach 2006 -2007 i wielokrotnie nagradzane na festiwalach filmowych w Polsce i za granicą . Imprezę zainaugurowała rosyjska premiera filmu "Korowód" w reżyserii Jerzego Stuhra, z udziałem artysty, który jednocześnie uczestniczył w ceremonii otwarcie tygodnia Filmu Polskiego. Ponadto zaprezentowane zostały : "Jasminum" J. J. Kolskiego, "Plac Zbawiciela" K. Krauze, "Sztuczki" A. Jakimowskiego,, "Pora umierać" D. Kędzierzawskiej, "Statyści" M. Kwiecińskiego, " Testosteron" T. Konieckiego i A. Saramonowicza, "U Pana Boga w ogródku" J.Bromskiego. Petersburgskie media poświęciły wiele miejsca na informacje o tegorocznych prezentacjach polskich filmów; zwiastuny reklamowe pojawiały się w wielu stacjach TV , sieciach kablowych i rozgłośniach radiowych. Tegoroczny przegląd najlepszych polskich filmów zgromadził wielu miłośników kina, dziennikarzy, środowiska artystyczne miasta, przedstawiciele administracji, a także studentów i przedstawiciele miejscowych organizacji polonijnych.

Wystawa prac plastycznych Walerego Bortiakowa w Lwowie

Ukraina – KG RP w Lwowie

18 kwietnia z okazji pierwszej rocznicy śmierci Walerego Bortiakowa - znanego lwowskiego artysty malarza, aktora, scenarzysty i reżysera teatralnego - w siedzibie Lwowskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych przy ul. Rylejewa odbyło się uroczyste otwarcie wystawy poświęconej jego twórczości. Wśród zaprezentowanych prac znalazły się m.in. obrazy ukazujące piękno lwowskiej architektury, portrety, plakaty, projekty scenografii teatralnych. Licznie przybyłych przyjaciół artysty oraz gości przywitał prezes Lwowskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, Mieczysław Maławski, który przypomniał drogę artystyczną wielkiego przyjaciela Polaków, miłośnika polskiej sztuki i literatury, Walerego Bortiakowa. Dyrektor Polskiego Teatru Ludowego we Lwowie Zbigniew Chrzanowski przedstawił wkład W. Bortiakowa w rozwój polskiego teatru, jako aktora, scenarzysty i reżysera. Konsul Generalny RP podkreślił m.in. ogromne zasługi, jakie ten prawdziwy człowiek renesansu, jakim był niezapomniany Walery Bortiakow, włożył w utrzymanie, rozwój oraz popularyzację bogatych tradycji polskiej kultury na Ukrainie. Wystawę zorganizowano przy finansowej pomocy Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie oraz Konsulatu Generalnego RP.

19 kwietnia br., w ramach obchodów 50-lecia Polskiego Teatru Ludowego we Lwowie, na scenie Szkoły nr 10 (z polskim językiem nauczania) odbyła się premiera sztuki Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Babcia i wnuczek czyli noc cudów”. Sztukę reżyserował dyrektor Polskiego Teatru Ludowego p. Zbigniew Chrzanowski, a scenografię przygotowała p. Helena Jacyno. Główne role zagrali: Irena Słobodiana - babcia i Kazimierz Kosyodor - wnuczek. Licznie przybyła publiczność nagrodziła artystów gromkimi brawami oraz kwiatami. Główne obchody 50. rocznicy Polskiego Teatru Ludowego we Lwowie zaplanowano na maj br.

Obrazy polonijnego artysty trafią na Uniwersytet im. M. Kopernika

Kanada – KG RP w Toronto

Konsulat Generalny RP w Toronto wysłał 18 kwietnia siedem obrazów polskiego malarza Williama Markiewicza od lat tworzącego w Toronto, ofiarowanych bibliotece Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toronto. Obrazy: "Autoportret w lustrze", "Esteban", "Kobieta czytająca", "Majorowa Irena Gembaska", "Portret Polki", "Teresa Babalola" i "Wilek jako Beethoven" zostały wycenione na ok. 20 tys. USD. Trafiają do muzeum uniwersyteckiego, którym kieruje dr Mirosław A. Supruniuk.

Występ wrocławskiego Teatru Karbido w Brześciu

Białoruś – KG RP w Brześciu

18 kwietnia w Państwowym Teatrze Lalek w Brześciu wystąpił wrocławski Teatr Karbido, który zaprezentował autorski projekt, zatytułowany „Stół. Klonowane hałasy i szmery, lub partytura dla czterech Panów i stół”. Spektakl, powstały w 2006 roku i nagradzany wielokrotnie na festiwalach, stanowi nie tylko nowatorski projekt instrumentalny, ale także swoisty raport o tożsamości współczesnej kultury, widzianej z perspektywy jej heteronomiczności, polifonii, postmodernistycznej wielokształtności. Artyści mieszają swobodnie konwencje i gatunki muzyczne, włączając w swój antropologiczny dyskurs elementy zachodniej kultury masowej, przesłanie wschodniej tradycji (w tym ludowej) oraz duchowość religii niechrześcijańskich. Każdy z czterech aktorów-muzyków siedzących za stołem (który nie jest zwyczajnym rekwizytem – meblem, ale instrumentem wyposażonym w unikalną aparaturę dźwiękową), wykonuje własną partyturę, symbolizującą odpowiednią sferę znaczeniową.

Gośćmi brzeskiego spektaklu byli: Konsul Generalny RP w Brześciu Jarosław Książek, konsulowie Ukrainy oraz Mongolii w Brześciu, licznie zgromadzeni przedstawiciele miejscowych środowisk artystycznych i intelektualnych, a także reprezentacja młodzieży, w tym studenci brzeskiego uniwersytetu. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że po ostatnim incydencie związanym z odwołaniem Dyktanda Polskiego na uniwersytecie brzeskim, władze uczelni zabroniły studentom udziału w organizowanych przez nasz Konsulat imprezach kulturalnych. Każdorazowo studenci muszą się ubiegać o zgodę władz uczelni na udział w „zajęciach, które odbywać się będą poza uniwersytetem”.

Organizatorami występu Teatru „Karbido” w Brześciu był nasz Konsulat oraz Instytut Polski w Mińsku. W gazecie obwodowej „Zaria” ukazała się relacja prasowa z tego występu. Autor artykułu podkreśla, że występ zespołu został przyjęty przez brzeskich widzów owacją na stojąco. W dość obszernej relacji nie pisze natomiast ani słowa o organizatorach i sponsorach koncertu.

Dzień Kultury polskiej w Izmailu

Ukraina – KG RP w Odessie

19 kwietnia Konsulat Generalny RP w Odessie przy współudziale Stowarzyszenia "Dom Polski "Kujawy", zorganizował "Dzień polskiej kultury" w Izmailu. Głównym punktem obchodów był koncert polskich pieśni ludowych oraz utworów z repertuaru Anny German. Wykonawcami byli wybitni przedstawiciele scen odeskich oraz zespół "Echa Miłości" z Odessy. Koncert cieszył się ogromnym zainteresowaniem, a sala reprezentacyjna w galerii malarstwa w Izmailu nie była w stanie pomieścić wszystkich zainteresowanych.

W uroczystości brali udział miejscowi Polacy, przedstawiciele konsulatu, zastępca mera Izmaila, kierownicy wydziałów ekonomicznego, kultury, mniejszości narodowych i sportu, duchowieństwo katolickie, przedstawiciele innych stowarzyszeń mniejszości narodowych: niemieckiej, bułgarskiej, ormiańskiej, żydowskiej oraz licznie zgromadzeni mieszkańcy Izmaila.

Wydarzenia promocyjno – kulturalne w Australii

Australia – KG RP w Sydney

21 marca w jednej z sal kinowych w Darwin zainaugurowane zostały wieczory polskiego filmu. Pokazano film „Tam i z powrotem” J. Wójcika. W pokazie wzięła głównie miejscowa społeczność polonijna. Przy okazji pokazu odbyło się spotkanie z konsulem oraz zorganizowano dyżur paszportowy.

6 kwietnia w Klubie Polskim w Ashfield polonijny Teatr Fantazja (wsparty finansowo przez konsulat) zaprezentował komedię M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – „Szofer Archibald”. Niezwykle ciepło przyjęte przez liczną publiczność przedstawienie, skrzące humorem i wyrazistością scen, zostanie pokazane również w Canberze i Melbourne.

13 kwietnia odbył się „Dzień Sportu”, zorganizowany po raz czwarty przez Australijsko-Polskie Stowarzyszenie Sports Masters pod patronatem Konsulatu Generalnego. Program sportowy imprezy odbywającej się na stadionie KS „Polonia” Plumpton (przedmieścia Sydney) objął turnieje piłki nożnej, siatkówki, gry i zabawy dla dzieci, turnieje tenisa stołowego i bilarda. Dla zwycięzców Konsulat ufundował Puchary Konsula Generalnego oraz okolicznościowe medale. „Dzień Sportu” cieszy się dużym zainteresowaniem miejscowej Polonii, szczególnie jej młodego pokolenia.

18 kwietnia w Konsulacie zorganizowana została promocja książki pt. „Echoes of the Holocaust”, stanowiącej wybór utworów literackich najwybitniejszych polskich pisarzy i poetów poświęconych tragedii getta warszawskiego (książka ukazała się na tutejszym rynku księgarskim nakładem wydawnictwa Brandl & Schlesinger) oraz ich anglojęzycznych tłumaczeń autorstwa p. Marcela Weylanda. Historycznego wprowadzenia do książki dokonał dr Seweryn Ozdowski (były Rzecznik Praw Człowieka w rządzie J. Howarda, obecnie dyrektor jednego z wydziałów na Western Sydney University), przedstawiając kulisy „Grossaktion in Warschau”. Poezję recytował znany australijski aktor Philip Hinton. Podobne spotkanie – poszerzone o udział p. Haliny Robinson, pisarki i niestrudzonej działaczki dialogu polsko-żydowskiego, ocalałej z warszawskiego getta - odbyło się 21.04.2008 r. na Western Sydney University.

W dniach 18-20 kwietnia Fundacja Kulturalna polonijnego portalu „Puls Polonii”, przy wsparciu finansowym Konsulatu, zorganizowała w Górach Śnieżnych (Park Kościuszki) Festiwal „Mound & Mt Kosciuszko” promujący postać T. Kościuszki. Festiwal trwał trzy dni i prezentowany był w dwóch największych miastach regionu Parku Kościuszki: Jindabyne i Cooma. Uroczyste otwarcie w Jindabyne miało miejsce 19 kwietnia (otwarcia ze strony władz polskich dokonał p. W. Krześciński, Charge d’Affairs a.i.) z udziałem przedstawicieli władz miejscowych oraz Parku Kościuszko. Następnego dnia Festiwal został otwarty także w Cooma (ze strony polskiej wziął udział R. Sarkowicz, Konsul Generalny w Sydney). W obu miastach Festiwal miał bardzo bogaty, wielogodzinny, program obejmujący koncerty, recitale, tańce, wystawy fotografii, konkursy etc. Imprezy promowały wkład Polaków i polskiej kultury w formowaniu dziedzictwa kulturowego Australii. Festiwal cieszył się dużym zainteresowaniem miejscowej ludności (w Jindabyne uczestniczyło w nim udział kilkaset osób, a w Cooma ok. 1,5 tys.). Festiwal był dużym sukcesem Fundacji Kulturalnej „Pulsu Polonii” oraz występujących w nim artystów. Niestety, z żalem należy odnotować nieobecność przedstawicieli społeczności aborygeńskiej.

Polskie wydarzenia kulturalne w Irlandii

Irlandia – Ambasada RP w Dublinie

11 kwietnia w Galway odbył się wieczorek polskiej poezji zorganizowany przez Magdalenę Szulc, polską dziennikarkę z lokalnej gazety Galway First, irlandzkiego poetę Kevina Higginsa, oraz stowarzyszenie literackie Over the Edge Reading. Skupiono się na twórczości Haliny Poświatowskiej, Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta i Czesława Miłosza. Wiersze poetów czytane były zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Na zakończenie spotkania uczestnicy mieli okazję zaprezentować swoją własną twórczość poetycką. W spotkaniu udział wzięła bardzo duża publiczność, zarówno polska, jak i międzynarodowa. Gościem honorowym wieczorku poetyckiego był Ambasador RP w Dublinie dr Tadeusz Szumowski.

20 kwietnia w dublińskim teatrze Tivoli gościła Krystyna Janda ze sztuką "Ucho, Gardło, Nóż". Bilety na dwa spektakle wystawione tego samego dnia zostały prawie w całości wyprzedane; publiczność składała się zarówno z widowni polskiej, jak i zagranicznej. Dublińskie występy Krystyny Jandy zostały zorganizowane przez Fundację Centrum Twórczości Narodowej, przy wsparciu organizacji polonijnej ArtPolonia oraz Ambasady RP w Dublinie.

19 kwietnia w sali koncertowej Irlandzkiej Galerii Narodowej odbyło się spotkanie Krystyny Jandy z przedstawicielami polskiej i irlandzkiej prasy oraz reprezentantami polskiej społeczności w Dublinie, jak i irlandzkich środowisk akademickich i artystycznych. Spotkanie było prowadzone przez Krzysztofa Zanussiego, wiceprzewodniczącego Fundacji CTN. Spotkanie miało charakter zamknięty i

publiczność przybyła na spotkanie z aktorką liczyła ok. 200 osób. Zarówno sztuka, jak i spotkanie z aktorką było tłumaczone na język angielski.

20 kwietnia w dublińskiej reprezentacji KE pod nazwą European House, odbyły się warsztaty reżyserskie prowadzone przez K. Zanussiego dla studentów dublińskiej szkoły filmowej. W warsztatach wzięli udział również przedstawiciele prasy polonijnej; liczba uczestników wyniosła ok. 50 osób i miały one charakter zamknięty.

Zarówno spektakle K. Jandy oraz spotkanie z aktorką prowadzone przez K. Zanussiego to pierwsze z serii 8 spotkań, które w ramach programu 8 Spotkań na Nowe Tysiąclecie Fundacja Centrum Twórczości Narodowej planuje zorganizować do końca roku 2008 w Dublinie przy wsparciu Ambasady RP w Dublinie.

Długa Noc Polskiej Literatury w Kolonii

Niemcy – KG RP w Kolonii

W dniach 18-20 kwietnia odbył się cykl wieczorów literackich w ramach tradycyjnych "Długich Nocy Polskiej Literatury". Autorzy Janusz Anderman, Wojciech Tochman i Ignacy Karpowicz przybliżyli swoją twórczość publiczności kolejno w Europejskim Centrum Kultury "Ignis" w Kolonii, w Restauracji "Gdańska" w Oberhausen oraz w barokowej Sali Balowej w Altes Kurhaus w Akwizgranie. Spotkanie w Akwizgranie było oficjalną imprezą programu ramowego tegorocznej uroczystości przyznania nagrody Karola Wielkiego p. kanclerz A. Merkel.

Autorzy prezentowali swoje książki "Cały Czas" (J.Anderman), "Niehalo" i "Cud" (I.Karpowicz) oraz "Wściekły pies" (W.Tochman), opowiadali o genezie i znaczeniu utworów oraz przybliżyli niemieckiej publiczności swoje sylwetki. Rozmowy z autorami prowadził Dr Albrecht Lempp, a ich utwory zaprezentowali w języku niemieckim miejscowi aktorzy: B. Hahn, Dr R. Peters, M. Jera i A.Gottschick. Spotkaniom towarzyszył także występ miejscowych muzyków A. Bleszyńskiego i K.Kozielskiego.

Wieczory literackie spotkały się z dużym zainteresowaniem publiczności, zarówno polskiej, jak i niemieckiej. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło około 300 osób, wśród nich przedstawiciele władz poszczególnych miast oraz goście z miejscowych środowisk kulturalnych, politycznych, uniwersyteckich i polonijnych.

Prezentacja książki Marka Szapiro

Szwecja – KG RP w Sztokholmie

22 kwietnia Konsulat Generalny zorganizował w siedzibie placówki prezentację nowo wydanej książki Marka Szapiro pt. „Nim słońce wszędzie. Dziennik pisany w ukryciu 1943-1944”. Marek Szapiro, zmarły w 2002 r. w Sztokholmie, był niezwykle erudytą, estetą i humanistą. Docent dr nauk medycznych, znawca polskiego romantyzmu i pozytywizmu, pisarz, poeta, działacz Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych. Ostatnie trzydzieści dwa lata swego życia spędził w Szwecji, dokąd wyemigrował zwolniony z PRL-owskiego więzienia.

Pisany w kryjówce w podwarszawskim Wawrze, dziennik Marka Szapiro jest jednym z najbardziej oryginalnych zapisów czasu Zagłady, a równocześnie znakomitym źródłem wiedzy o przebiegu II wojny światowej. Krytycy oceniają, że dzieło to jest czymś pomiędzy dziennikiem Anny Frank a kroniką Landau'a, z tym, że w odróżnieniu od kroniki Landau'a nie zostało ocenzone. Opis obejmuje okres od 21 czerwca 1943 do 15 września 1944, a więc tę fazę wojny, która zadecydowała o klęsce hitlerowskich Niemiec. Jest to historia ocalenia - dzięki bohaterkiej pomocy polskiej rodziny - czwórki uciekinierów z Getta Warszawskiego, opis ich kondycji psychicznej i fizycznej, spleciony z finezyjną analizą sytuacji na frontach wojny i związanych z tym szans na przeżycie.

Prezentacji książki w trakcie spotkania w konsulacie dokonała najbliższa rodzina pisarza: żona Anna Szapiro, córki Ewa Tiger i Małgorzata Bevenson. Rozmowę o książce poprowadził Ludomir Garczyński Gąssowski, kierownik Archiwum Emigracji Polskiej w Szwecji.

W spotkaniu wzięło udział ok. 50 osób. Wydarzenie to doskonale wpisalo się w obchody Marca 1968 i 65. rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim.

Szóste Dni Kultury polskiej w Hanowerze

Niemcy – KG RP w Hamburgu

26 kwietnia w Hotelu Maritim w Hanowerze rozpoczęły się 6. Dni Kultury Polskiej w Hanowerze. Organizatorem cyklu wydarzeń kulturalnych w ramach Dni jest Biuro Łączności Organizacji Polskich w Hanowerze i Dolnej Saksonii T.z. Patronat nad tym wydarzeniem przyjął Konsulat Generalny RP w Hamburgu.

Uroczystego otwarcia dokonali w imieniu władz miejscowych burmistrz Hanoweru p. dr Hilde Moennig oraz w imieniu konsulatu konsul Jerzy Kaczmarek. Przewodnicząca Biura Łączności Organizacji Polskich w Hanowerze i Dolnej Saksonii – p. Aldona Głowacka – odczytała list gratulacyjny skierowany do organizatorów przez premiera landu Dolna Saksonia – Christiana Wulffa.

Otwarcie 6. Dni Kultury Polskiej w Hanowerze połączone zostało z jubileuszowym 15. Balem Polonii w Hanowerze. W uroczystości uczestniczyło łącznie ok. 100 osób, w tym również przedstawicielka Kancelarii Senatu Dolnej Saksonii. Na Dni Kultury Polskiej składać się będą ponadto koncerty, wystawy, audycje radiowe i imprezy sportowe. Zakończenie cyklu imprez kulturalnych nastąpi 31 grudnia 2008 r. w Hanowerze podczas Polsko-Niemieckiej Gali Sylwestrowej.

EDUKACJA POLONIJNA

Zjazd nauczycieli języka polskiego w Kazachstanie

Kazachstan – Ambasada RP w Almaty

W dniach 28-30 marca Wydział Konsularny Ambasady RP w Almaty zorganizował w Borowoje (obwód akmoliński) zjazd nauczycieli języka polskiego delegowanych z Polski do pracy dydaktycznej w Republice Kazachstanu i Republice Kirgizji. Celem spotkania było omówienie bieżących, najpilniejszych kwestii i problemów związanych z pracą nauczycieli oraz zakresu i kierunków współpracy z Wydziałem Konsularnym. W spotkaniu wzięło udział 18 (z 19 delegowanych) nauczycieli. Ze strony Ambasady uczestniczyli: kierownik WK, Tomasz Wielgomas oraz wicekonsul Justyna Afek.

Jednym z głównych powodów zwołania spotkania były problemy wynikające z wygaśnięcia (31.12.2003 r.) umowy oświatowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu i wpływ tego faktu na legalizację pracy i pobytu nauczycieli w Kazachstanie oraz sytuacja bytowa nauczycieli. Omawianie tych spraw zajęło większość czasu przeznaczanego na obrady. Były też przedmiotem większości indywidualnych rozmów nauczycieli z konsulami w czasie wolnym. Dyskusje dotyczyły stosunku władz miejscowych, w tym oświatowych, do nauczycieli oraz ich współpracy z Polonią, władzami Związku Polaków w Kazachstanie i kandydatami na repatriantów.

W trakcie obrad omówiono również kwestie związane z Kartą Polaka i repatriacją, zaprezentowano program stypendialny Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla osób polskiego pochodzenia. Zaprezentowano oferty kursów wakacyjnych w Polsce skierowanych do nauczycieli języka polskiego z kraju i zagranicy, kursy dla instruktorów zespołów polonijnych, itp. Sporo miejsca poświęcono problematyce z zakresu roli i wynikających z niej zadań nauczycieli wobec miejscowej Polonii. W tym kontekście nauczyciele charakteryzowali środowiska polonijne, w których pracują i mieszkają, prezentowali własne opinie nt. zapotrzebowania na nauczycieli ze strony środowisk polonijnych w znanych im miejscowościach oraz omawiali kwestie dotyczące pracy miejscowych nauczycieli języka polskiego i form współpracy z nimi.

Konferencja Polskiej Macierzy Szkolnej na Litwie

Litwa – KG RP na Litwie

1 kwietnia w Wilnie miała miejsce VI konferencja sprawozdawczo-wyborcza Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, która z udziałem 250 delegatów reprezentujących 2500 nauczycieli szkół i przedszkoli polskojęzycznych odbyła się w wileńskim Domu Kultury Polskiej. Tematem wystąpienia prezesa J. Kwiatkowskiego i kilkunastu uczestników dyskusji były zarówno osiągnięcia szkół polskich, jak i ich potrzeby, oraz zagrożenia, jakie nieustannie stwarzają

polskiemu szkolnictwu litewskie władze oświatowe. Zwłaszcza właśnie tych zagrożeń dotyczą przyjęte przez konferencje uchwały i oświadczenia. W pierwszym „Macierz Szkolna” kategorycznie odrzuca projekt Ministerstwa Oświaty i Nauki RL nowelizacji ustawy o oświacie, przewidujący ograniczenie nauczania w języku ojczystym mniejszości do 60 proc. w szkole podstawowej i 30 proc. - w średniej. Zdaniem nauczycieli „Odgórnie, arbitralnie narzucone ograniczenie pobierania nauki w języku ojczystym jest sprzeczne z zasadami demokracji i wolności człowieka”, a także niezgodne z konstytucją RL, Traktatem Polsko-Litewskim, art.14 Konwencji Ramowej RE i deklaracją Zgromadzenia Poselskiego Sejmów RP i RL, zakazującą pogarszania sytuacji mniejszości. Drugie oświadczenie równie krytycznie wypowiada się i kategorycznie odrzuca mający obowiązywać od 2012 r. projekt ujednoczenia egzaminu maturalnego z języka litewskiego w szkołach litewskojęzycznych i szkołach mniejszości, dokumentując złą wolę władz oświatowych, których działania „świadomie prowadzone na szkodę szkoły polskiej, na pomniejszenie i uszczuplenie jej roli, na utrudnienie arbiturientom zdobywania matury, spychają młodych ludzi na margines życia społecznego”. Oba oświadczenia kończą apele do prezydenta i premiera RL o spowodowanie zaprzestania podejmowania szkodliwych działań przez MOiN. Konferencja przyjęła także apel do nauczycieli i wychowawców polskich szkół i przedszkoli o znaczeniu pielęgnowania języka ojczystego, „by polszczyzna, która posługujemy się na co dzień tu na Litwie, była poprawna, bogata, piękna” oraz uchwałę wskazującą 23 najważniejsze dla polskiej szkoły problemy. Zmieniono także statut stowarzyszenia i uzupełniono jego nazwę, która obecnie brzmi: Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Polska Macierz Szkolna”.

Zakończenie działalności Universitas Studiorum Polona Vilnensis

Litwa – KG RP w Wilnie

15 kwietnia odbyło się w Wilnie walne zebranie udziałowców Universitas Studiorum Polona Vilnensis - instytucji wyższej użyteczności publicznej, istniejącej od 1998 roku jako legalny (w świetle prawa litewskiego) następca Uniwersytetu Polskiego w Wilnie. Przez kilka lat USVP organizowało w Wilnie dla tutejszej młodzieży polskiej pierwsze dwa lata studiów, które następnie kontynuowane były na uczelniach (głównie Uniwersytecie w Białymstoku) w Polsce. USVP nigdy nie otrzymało licencji na nauczanie na poziomie szkoły wyższej. W 2003 r. władze litewskie odmówiły uznania dyplomów UwB 34 absolwentom wydziału prawa. USVP przejęło majątek Uniwersytetu Polskiego, który stanowiły zabudowania przy ul. Makowej 22 (Aguonu) w centrum Wilna, trzy mieszkania i księgozbiór liczący ok. 50 tys. pozycji, zakupione za pieniądze zgromadzone przez Stowarzyszenia Przyjaciół Uniwersytetu Polskiego w Chicago, Londynie i w Polsce. Po trwających od kilku lat dyskusjach udziałowcy postanowili na posiedzeniu 15 kwietnia, że z chwilą powołania w Wilnie filii UwB cel ich działalności został osiągnięty i USVP kończy swe istnienie. Na wniosek rektora Uniwersytetu w Białymstoku majątek USVP szacowany na ok. 2 mln litów przekazany zostanie Wileńskiej Filii tej uczelni. Likwidacja USVP i przekazanie księgozbioru i budynków ma nastąpić do października 2008 r.

180-lecie polskiej szkoły w Olbrachcicach

Republika Czeska – KG RP w Ostrawie

26 kwietnia otwarciem wystawy poświęconej historii szkoły rozpoczęto obchody jubileuszu 180-lecia polskiej szkoły podstawowej w Olbrachcicach. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele środowisk polonijnych, władz gminy Olbrachcice, absolwenci szkoły, byli nauczyciele oraz konsul ds. polonii. Polską szkołę podstawową w Olbrachcicach założono w 1828 r. Obecnie szkoła prowadzi nauczanie w klasach od I do V. Uczęszcza do niej 20 uczniów. Przy szkole działa polskie przedszkole.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ, ROCZNICE

Uroczystości katyńskie w Toronto

Kanada – KG RP w Toronto

13 kwietnia odbyły się w Toronto uroczystości katyńskie zorganizowane przez Kongres Polonii Kanadyjskiej okręg Toronto. Po mszy św. w kościele św. Kazimierza przy "polskiej ulicy" Roncesvalles, z udziałem pocztów sztandarowych organizacji polonijnych, kombatanckich i harcerstwa, uczestnicy udali się pod pomnik katyński, gdzie złożono wieńce. Uroczystości katyńskie odbywają się w Toronto od odsłonięcia pomnika w 1980 r. Był to pierwszy pomnik katyński wzniesiony na gruntach municypalnych w świecie i do dziś jest utrzymywany przez władze miasta.

Obchody Dnia Pamięci Ofiar Katynia w Rosji

Rosja – Ambasada RP w Moskwie

13 i 14 kwietnia w Katyniu i Smoleńsku odbyły się uroczyste obchody Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.

13 kwietnia na Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu, posłowie K. Maciejewski i T. Woźniak, delegacje: Ambasady RP w Moskwie, Federacji Rodzin Katyńskich, Szkoły Polskiej w Moskwie i miejscowej Polonii w obecności wicegubernatora Smoleńskiego Olgi Okuniewej oraz duchownych prawosławnych i katolickich, wzięli udział w uroczystej panichidzie i mszy świętej nad grobami pomordowanych w Katyniu. Pod krzyżem prawosławnym i pod pomnikiem zamordowanych oficerów delegacje złożyły wieńce od: Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, Sejmu RP, Ambasady w Moskwie, Federacji Rodzin Katyńskich, Szkoły Polskiej w Moskwie, Gubernatora Obwodu Smoleńskiego i smoleńskiej Polonii.

14 kwietnia na Smoleńskim Uniwersytecie Humanistycznym miała miejsce konferencja naukowa „Pamięć historyczna: Katyń”. Ze strony polskiej mówcami byli prof. dr hab. Andrzej Kola (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. Marian Głosek (Uniwersytet Łódzki), Stefan Śniezko - prokurator, zajmował się tzw. śledztwem katyńskim i prawnymi aspektami zbrodni dokonanej na oficerach polskich przez NKWD w 1940 r., Izabella Sariusz - Skąpska - sekretarz Federacji Rodzin Katyńskich i autor książki „Polscy świadkowie gulagu”. Ze strony rosyjskiej w konferencji udział wzięli: prof. dr hab. Natalia S. Lebediewa (historyk, pracownik Instytut Historii Powszechnej RAN w Moskwie, autorka licznych prac poświęconych tematyce katyńskiej), Aleksander Gurjanow (kierownik polskiej sekcji Stowarzyszenia „Memorial”) oraz historycy ze Smoleńska, zajmujący się tematyką katyńską.

Konferencja odbywała się pod patronatem Ambasady RP w Moskwie i Władz Obwodu Smoleńskiego. Uroczystości katyńskie poprzedzone zostały Dniami Kultury Polskiej zorganizowanymi kolejno przez Instytut Polski w Moskwie i smoleńską Polonię. Końcowym ich akcentem była projekcja „Katynia” Andrzeja Wajdy w smoleńskim kinie „Smiena” 14 kwietnia.

65-lecie przybycia polskich dzieci z Syberii oraz 60-lecie powstania Zjednoczenia Polskiego w Johannesburgu

RPA – Ambasada RP w Pretorii

W 2008 roku przypadły dwie ważne w życiu polonijnym Republiki Południowej Afryki rocznice. 65 lat temu, w kwietniu 1943 roku przybyło do RPA 500 polskich dzieci. W Domu Dzieci Polskich w Oudsthoorn, po tułaczce, głodzie, niedoli, znalazły schronienie i miały możliwość uczęszczania do polskiej szkoły, gdzie uczyły się zawodu oraz polskiej historii. Kilkuletni pobyt w Oudsthoorn (do 1947 roku) zapisał się również dużą aktywnością w zakresie kultywowania polskich tradycji, języka, zachowania polskiej tożsamości. Wiele pamiątek z tego okresu przechowywanych jest w Muzeum Miasta Oudsthoorn, które wyraziło zgodę na umieszczenie oddzielnej, stałej ekspozycji.

Uroczystości związane z jubileuszem polskich dzieci odbyły się w trzech miastach RPA. 16 kwietnia, w Kapsztadzie miało miejsce spotkanie z Polonią, którego głównym punktem programu była ceremonia

wręczenia „Sybirakom” Krzyży Zesłańców Sybiru. Z rąk wicemarszałka Senatu prof. Marka Ziółkowskiego odznaczenia otrzymało 17 osób. W uroczystości udział wzięło ok. 60 osób, w tym zarząd i członkowie Stowarzyszenia Polskiego w Kapsztadzie, rodziny odznaczonych oraz przebywająca w Kapsztadzie na 118 Zgromadzeniu Unii Międzyparlamentarnej 9-osobowa delegacja Sejmu RP i 4-osobowa delegacja Senatu RP.

W dniach 18-19 kwietnia delegacja Senatu przebywała w Oudtshoorn. Program uroczystości objął zwiedzanie wraz z „Oudtshoorniakami” garnizonu piechoty, na terenie którego nadal znajdują się baraki, w których mieszkali polskie dzieci. Podczas bankietu wydanego przez burmistrza, marszałek M. Ziółkowski wręczył 6 osobom Krzyże Zesłańców Sybiru oraz upominki Senatu gospodarzom. 19 kwietnia goście z Polski zwiedzili katedrę, gdzie z inicjatywy „Oudtshoorniaków” w 50-tą rocznicę ich przyjazdu powstała kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej z kopią obrazu z Jasnej Góry. Następnie odbyło się zwiedzanie muzeum i polskiej ekspozycji połączone z przyjęciem wydanym przez dyrekcję muzeum. Należy podkreślić, że władze lokalne i kierownictwo muzeum z wielką serdecznością podchodzą do tego fragmentu historii miasta, który dotyczy pobytu Polaków w ich mieście.

20 kwietnia w Johannesburgu miał miejsce dalszy ciąg uroczystości 65-lecia Oudtshoorn oraz obchody 60-lecia Zjednoczenia Polskiego w Johannesburgu. Odbyła się uroczysta msza w polskim kościele w Norwood, następnie złożono wieńce pod Pomnikiem Katyńskim. Podczas akademii w prestiżowym Wanderers Club w Johannesburgu, marszałek M. Ziółkowski wręczył 46 osobom Krzyże Zesłańców Sybiru oraz 18 osobom odznaczenia państwowe. W części artystycznej wystąpiła orkiestra symfoniczna pod dyrekcją Bernarda Woźnego, zespół folklorystyczny „Orzeł Biały”, dzieci ze szkoły im. Jana Pawła II w Johannesburgu. Należy podkreślić wyjątkowo serdeczną atmosferę spotkania, w którym wzięli udział najstarsi Sybiracy i Oudtshoorniacy i ich wielopokoleniowe rodziny.

Echa prasowe odsłonięcia tablic nagrobnych w Koblencji

Niemcy – KG RP w Kolonii

Po odsłonięciu odnowionych tablic nagrobnych polskich ofiar II wojny światowej na cmentarzu centralnym w Koblencji w prasie lokalnej ukazało się kilka artykułów dotyczących tego wydarzenia.

W tygodniku "Blick aktuell", w wydaniu z Koblencji z 19 kwietnia, ukazał się artykuł pt. "Na pokój trzeba pracować", na stronach internetowych miasta Koblencji artykuł "Odnowiony cmentarz aliancki - złożono wieńce ku pamięci", a w dzienniku "Rheinzeitung Koblenz" (16.04.) artykuł "Odnowione mogiły". W artykułach podkreślone zostały wypowiedzi honorowych gości obecnych na cmentarzu (m.in. prezydenta Koblencji dr Eberhard Schulte-Wissermann oraz konsula generalnego w Kolonii. W swoich przemówieniach wskazali oni na szczególne znaczenie cmentarza, jako miejsca pamięci o ofiarach II wojny światowej. Samo miejsce jest jednocześnie apelem, by wojna nigdy więcej się nie powtórzyła, i o zachowanie pamięci o tym tragicznym czasie. Dziennikarze zauważyli, iż wspólne złożenie wieńców przemawiający gości zinterpretowali jako znak zaufania i dobrej woli do przyjaznej współpracy Polski i Niemiec, jednak, wg słów przedstawiciela władz Nadernii-Palatynatu J.P. Mertesa, "na pokój trzeba pracować" cały czas.

Na cmentarzu centralnym w Koblencji znajdują się 622 mogiły ofiar II wojny światowej. W 2006 r. zniszczone zostały przez nieznaną sprawców 68 tablice, w tym 9 tablic na polskich grobach (z 59 polskich grobów istniejących na cmentarzu). Wszystkie tablice zostały odnowione po części z finansów budżetu federalnego RFN, po części zaś z budżetu kraju związkowego Nadrenii-Palatynatu.

Upamiętnienie udziału Polaków w Walkach o wyzwolenie Grecji

Grecja – Ambasada RP w Atenach

W dniach 16-20 przebywał w Grecji sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa - min. A. Przewoźnik. W czasie pobytu odwiedził on trzy polskie miejsca pamięci narodowej. W Rethymno na Krecie znajduje się cmentarz żołnierzy polskich, zmarłych w pierwszych latach XX wieku. Brali oni udział w wojnie z Turcją o wyzwolenie Krety. Poczyniono ostateczne ustalenia dot. powstania godnego pomnika w miejscu dzisiejszego cmentarza, który nie spełnia należycie funkcji upamiętniającej. Projekt wykona prof. R. Zemla.

Z kolei w Peta koło Arty (Epir) znajduje się pomnik upamiętniający krwawą bitwę z wojskami tureckimi w 1822 r. W bitwie tej poległo kilkunastu polskich Filhellenów - oficerów i żołnierzy, doświadczonych w bojach w epoce napoleońskiej. Po konsultacjach i władzami miejscowymi, strona polska wykona specjalną płytę z nazwiskami polskich ofiar, która zostanie umieszczona w otoczeniu istniejącego pomnika oraz zainicjuje międzynarodowy projekt, mający na celu przebudowę obecnego

pomnika. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa zleci pracownikowi naukowemu UW specjalizującemu się w badaniach polskiego filhellenizmu wykonanie ekspertyzy dot. dokładnego ustalenia tożsamości poległych tam polskich bojowników.

W Mesolongi wznosi się pomnik poświęcony polskim Filhellenom poległym podczas oblężenia miasta w 1826 r. Strona polska, po dokonaniu stosownych badań historycznych, umieści ich nazwiska na specjalnej tablicy w muzeum miejskim.

W dniach 18-20 kwietnia w mieście odbyły się uroczystości związane ze 182. rocznicą „bohaterskiego exodusu”, z udziałem Prezydenta i członków rządu Grecji. Polska była w tym roku gościem honorowym, jako ojczyzna wielu walczących tam Filhellenów. Zostało odczytane przesłanie Prezydenta RP, a prof. Małgorzata Borowska i mgr Jacek Raszewski z Uniwersytetu Warszawskiego zaprezentowali wyniki badań nad polskim filhellenizmem. Polską prezentację urozmaicił występ zespołu tańca ludowego Szkoły Polskiej w Atenach oraz wystawa polskich malarzy tworzących w Grecji. Ponadto uczniowie Polskiej Szkoły brali udział w uroczystych procesjach (przemarszach) przez miasto w gronie przedstawicieli wszystkich regionów Grecji.

SYLWETKI POLONIJNE

Rozstrzygnięcie konkursu „Polak Roku w Belgii”

Belgia – KG RP w Brukseli

29 lutego uroczystą Galą w Teatrze Saint-Michel w Brukseli zakończył się - trwający od czerwca 2007 r. - konkurs pod hasłem „Polak Roku w Belgii”. Pomysłodawcą konkursu był Konsulat Generalny RP w Brukseli. Został on zorganizowany przez placówkę we współpracy z Radą Polonii Belgijskiej, Polish Expat Network Belgium, Fundacją Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska” pod patronatem Marszałka Senatu RP. Patronat medialny objęła Telewizja Polonia. Gośćmi wieczoru byli m.in.: senator Bronisław Korfanty (z listem Marszałka Senatu RP p. Bogdana Borusewicz), ambasador Sławomir Czarlewski, ambasador Jan Tombiński, ambasadorowie i konsulowie państw Unii Europejskiej, Rektor Polskiej Misji Katolickiej ksiądz Pralat Ryszard Sztylka oraz ok. 700 osób - Belgów, Polaków i innych narodowości.

W poszczególnych kategoriach zwyciężyli:

Kultura/Nauka - **ZOFIA WISŁOCKA** (Bruksela) - dyrygent należący do stowarzyszenia „Femmes Maestros”, profesor fortepianu, twórca i dyrygent orkiestry smyczkowej „I Musici Brucellensis”, dyrygent orkiestry studenckiej ULB, promotor polskiej muzyki;

Medycyna - **WALDEMAR FIJAŁKOWSKI** - jeden z najbardziej znanych lekarzy z ponad 20-letnią praktyką, organizator transportów z pomocą medyczną dla Polski;

Przedsiębiorczość w Biznesie - **GRZEGORZ I ROMAN WACNIK** - ponad 20 lat temu założyli firmę komputerową „Adam’s Computer”, która przez wiele lat była pierwszą i wiodącą firmą informatyczną w Belgii w dziedzinie IT, obecnie właściciele 4 firm w największych miastach Walonii;

Działalność społeczna - dwie nagrody ex equo: **IZABELA DU BOIS D’AISCHE CZETWERTYŃSKA** oraz **CECYLIA PIĘTKA-RÓŻEŃSKI**

Młody Polak - **MAŁGORZATA WARDECKA** - uczennica Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół im. J. Lelewela przy Ambasadzie RP w Brukseli, uczestniczka i laureatka wielu konkursów, młoda tłumaczka poezji z języka francuskiego na polski i odwrotnie.

Wręczenie Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski

A. Dalkowskiemu

Niemcy – KG RP w Monachium

29 marca w Konsulacie Generalnym RP w Monachium odbyła się uroczystość wręczenia Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski Andrzejowi M. Dalkowskiemu w uznaniu jego wybitnych zasług na rzecz zachowania polskich miejsc pamięci i popularyzowania historii Polski na terenie Niemiec. W trakcie uroczystości Konsul Generalny E. Sobótka odczytała list Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego skierowany do odznaczonego. Prezydent podkreślił w nim, że: "A. M. Dalkowski dzięki swojej aktywności

dał dowód, iż Polakiem można być także, gdy jest się zmuszonym do pozostawania z dala od Ojczyzny oraz, że Polskość to wielka wartość, którą należy pielegnować".

Laudatio odznaczonego przedstawił prof. Piotr Małoszewski - wiceprzewodniczący Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego w Niemczech przybliżając nie tylko zasługi A. Dalkowskiego na rzecz zachowania polskich miejsc pamięci narodowej na terenie Bawarii, ale także sylwetkę odznaczonego. A. Dalkowski urodził się w Toruniu w 1927 r. w rodzinie powstańca wielkopolskiego i polskiego legionisty. Rodzice w trakcie okupacji hitlerowskiej zajmowali się z narażeniem życia działalnością konspiracyjną. Wyniesione z domu hasło Bóg – Honor - Ojczyzna stało się mottem na całe życie dla A. M. Dalkowskiego, który od 1943 r. sam działał w konspiracji, m.in. jako emisariusz londyńskiej Rady Politycznej na Kraj. Za tę działalność w 1950 r. wydany został na niego wyrok śmierci zmuszający do ucieczki z kraju. A. M. Dalkowski osiedlił się w Monachium, gdzie pracował i działał społecznie przez prawie 60 lat. Mimo podeszłego wieku (81 lat) jest zawsze obecny i towarzyszy delegacjom konsulatu w każdej uroczystości składania kwiatów na polskich grobach. Posiada wiedzę na temat mogił Polaków zmarłych na terenie Bawarii nie tylko w wyniku represji wojennych, ale także w związku z innymi wydarzeniami w historii Polski, jak np. Powstanie Styczniowe. Jako opiekun grobów: A.Schütza - kompozytora pieśni "Czerwone maki na Monte Cassino", M.Gierymskiego - malarza, T.Zielińskiego - znakomitego filologa klasycznego i wielu innych, prowadzi prelekcje dla uczniów szkół polskich na temat postaci zmarłych na obczyźnie Polaków i historii Polski uświadamiając, jak ważna jest pamięć o własnych korzeniach i zachowanie tożsamości narodowej.

W ciągu swojego pobytu w Monachium zawsze demonstrował swoje przywiązanie do polskości, a równocześnie był człowiekiem otwartym na dialog z Niemcami, gospodarzami ziemi, na której przyszło mu żyć. O szacunku, jakim cieszy się wśród niemieckich partnerów świadczy także szeroki wachlarz gości przybyłych do konsulatu na tę uroczystość: przedstawiciele rządu bawarskiego, hierarchowie kościoła katolickiego i grekoprawosławnego, Wspólnoty Żydowskiej w Monachium, Zarządu Muzeum KZ-Dachau, były rektor Uniwersytetu Monachijskiego, burmistrz Neumarkt i były burmistrz Bad Reichenhall, liczni przedstawiciele świata nauki i monachijskiej Polonii.

VARIA

Zaostrzenie warunków pobytu osób duchownych na Białorusi

Białoruś – KG RP w Grodnie

Rozporządzenie Rady Ministrów RB nr 123 z 30 stycznia 2008 r. o sposobie zapraszania obywateli obcych państw i bezpaństwowców do Republiki Białoruś w celach prowadzenia działalności religijnej w diametralny sposób zmienia sposób legalizacji pobytu na terenie RB duchownych z obcych państw. Nowe elementy to:

- organizacje wyznaniowe mogą zapraszać duchownych zza granicy jedynie w porozumieniu z Pełnomocnikiem ds. religii i mniejszości narodowych przy Radzie Ministrów RB;
- uzgodnienie z Pełnomocnikiem następuje, gdy celem działalności na terenie RB jest pełnienie funkcji kościelnych, nauczanie w szkołach należących do organizacji wyznaniowych, uczestnictwa w akcjach charytatywnych i innych masowych imprezach, prowadzenie nauczania religii obywateli RB, lub pobieranie wykształcenia z zakresu religii w uczelniach kościelnych (pkt 3);
- organizacja wyznaniowa nie później niż na miesiąc przed planowanym przyjazdem cudzoziemca do RB zobowiązana jest wystąpić do Pełnomocnika z wnioskiem, oraz szczegółową ankietą personalną, dotyczącą min. wykształcenia, znajomości języka białoruskiego lub j. rosyjskiego;
- do wniosku konieczne jest dołączenie szczegółowego programu działalności oraz zaświadczenia o odpowiednich kwalifikacjach do prowadzenia danego rodzaju działalności religijnej, a także posiadanie doświadczenia zawodowego;
- w przypadku pobierania nauki na terytorium RB organizacja wyznaniowa zobowiązana jest do wskazania źródeł utrzymania cudzoziemca;
- czas rozpatrzenia wniosku: 30 dni, przyczyny odmowy nie muszą być ujawniane (art.12);
- Pełnomocnik może skrócić czas pobytu osoby duchownej zza granicy w przypadku, gdy rzeczywisty termin wykonania określonych zadań z dziedziny działalności religijnej nie pokrywa się z deklarowanym we wniosku;

- decyzja odmowna może być podjęta, gdy Pełnomocnik uzna za niecelową realizację wnioskowanych zadań, we wniosku znajdują się nieprawdziwe dane, znajomość jednego z dwóch języków państwowych będzie niewystarczająca,
- cudzoziemiec – duchowny może prowadzić działalność religijną jedynie w danej jednostce organizacji wyznaniowej, która go zaprosiła (a więc tylko i wyłącznie np. w macierzystej parafii);
- zamiar „przesunięcia” duchownego w ramach organizacji wyznaniowej do jej innych jednostek terytorialnych musi być obowiązkowo uzgodniony z Pełnomocnikiem nie wcześniej niż na miesiąc przed planowanym delegowaniem lub przeniesieniem.

Praca magisterska nt. osadnictwa polskiego w Bośni

Bośnia i Hercegowina – Ambasada RP w Sarajewie

W marcu br. na Wydziale Przyrodniczo-Matematycznym Uniwersytetu w Banja Luce obroniona została praca magisterska poświęcona osadnictwu Polaków w Bośni, w okresie Cesarstwa Austro-Węgierskiego. Praca pt. „Gumjera. Studium geograficzno-historyczne.” odtwarza dzieje, strukturę i położenie nieistniejącej obecnie polskiej wsi w powiecie Banja Luka, zamieszkałej niegdyś przez ok. 600 polskich osadników przybyłych z Galicji. Autorem studium jest Daniel Kovcz, potomek Polaków mieszkających w Bośni, natomiast promotorem prof. geografii M. Miskowicz, który w latach 60-tych był doktorantem na UMCS w Lublinie. Naukowiec ten znakomicie włada językiem polskim, działa w stowarzyszeniu Polonii w Banja Luce i aktywnie uczestniczy w pracach mających na celu udokumentowanie polskiej obecności w Bośni. Wydział Konsularny Ambasady RP w Sarajewie wspiera prace badawcze i zamierza przyczynić się do publikacji tego cennego opracowania. Na przełomie XIX i XX Gumjera była trzecią co do wielkości polską wsią w Bośni. Źródła historyczne potwierdzają istnienie 12 kolonii polskich i 4 polsko-ukraińskich. Szacuje się, że na terenie dzisiejszej BiH mieszkało kilkanaście tysięcy osób polskiego pochodzenia. Na mocy Protokołu z 2.01.1946 r. o przesiedleniu Polaków z Jugosławii opuścili one te tereny i przeniosły się na Dolny Śląsk.

Otwarcie Domu Pomocy Społecznej „Caritas” w Aktiubińsku

Kazachstan – Ambasada RP w Almaty

10 kwietnia w Aktiubińsku odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia Domu Pomocy Społecznej „Caritas”. W uroczystości wzięli udział: ks. bp Janusz Kaleta - ordynariusz diecezji atyrauskiej, ks. bp Józef Werth - ordynariusz diecezji w Nowosybirsku, ks. Tadeusz Smereczyński - proboszcz parafii w Aktiubińsku oraz zastępca akima (burmistrza) miasta Aktiubińsk. Ambasadę RP reprezentował Bartosz Szeliga - II sekretarz. Budowa Domu „Caritas” była współfinansowana ze środków pomocowych Rządu RP w ramach tzw. „małych grantów” przyznawanych przez Departament Współpracy Rozwojowej MSZ w zakresie polskiej pomocy rozwojowej. Idea budowy domu powstała w celu wsparcia osób najbardziej potrzebujących.

Spotkanie z Jerzym Engelem

Niemcy – KG RP w Kolonii

19 kwietnia w KG RP w Kolonii odbyło się spotkanie młodych piłkarzy o polskich korzeniach, wychowanych i wyszkolonych w RFN, z Jerzym Engelem, byłym trenerem reprezentacji Polski i przewodniczącym Wydziału Szkolenia Polskiego Związku Piłki Nożnej (PZPN). W spotkaniu wzięli także udział przedstawiciele sekcji monitoringu i rozwoju młodych piłkarzy PZPN M. Chorążyk, J. Protasewicz i G. Machulik oraz były kapitan reprezentacji Polski, T. Waldoch.

J. Engel rozmawiał w konsultacji z czterdziestoma najzdolniejszymi piłkarzami polskiego pochodzenia i ich rodzicami. W przemówieniu starał się przekonać młodzież, że wybór polskiej reprezentacji to wielkie wyróżnienie. PZPN zależy, aby utalentowani piłkarze nie poszli śladami Łukasza Podolskiego i Mirosława Klose, którzy wybrali grę w reprezentacji Niemiec. Piłkarze oraz ich rodzice docenili zaangażowanie związku i deklarowali patriotyczne nastawienie. Na pamiątkę spotkania PZPN zafundował młodym zawodnikom aktualne koszulki reprezentacji Polski.

„W czasie wolnym muzy nie zawsze milczą”

Włochy – KG RP w Mediolanie

19 kwietnia w Imoli k. Bolonii odbyła się prelekcja profesora Wojciecha Narebskiego, profesora UJ, członka Polskiej Akademii Umiejętności i żołnierza 2 Korpusu Polskiego Gen. Andersa, zatytułowana "W czasie wolnym muzy nie zawsze milczą", poświęcona inicjatywom kulturalnym i oświatowym organizowanym przez 2 Korpus podczas szlaku bojowego we Włoszech. Spotkanie przygotowało stowarzyszenie Ideas in Action, kierowane przez przedstawicielkę miejscowej Polonii, Dorotę Kulawiak wraz z Uniwersytetem Otwartym w Imoli oraz Centrum Dokumentacji Antyfaszystowskiego Ruchu Oporu w Imoli. Patronat objęli Konsul Generalny RP w Mediolanie oraz Urząd Miasta Imola.

Na spotkanie, oprócz licznej stałej grupy miłośników i znawców historii walk Polaków we Włoszech, przybyli również uczniowie miejscowego Liceum im. Cassiano, Przedstawili oni stan rozpoczętego z inicjatywy KG projektu współpracy z Zespołem Szkół Technicznych im. Bohaterów Monte Cassino we Wrześni. Spotkanie, a szczególnie zaangażowanie i uczestnictwo w nim przedstawicieli miejscowej społeczności, łącznie z najwyższymi władzami samorządowymi i kościelnymi, po raz kolejny podkreśliło wyjątkowy charakter zjawiska kultywowania pamięci polskich żołnierzy 2 Korpusu, którzy wyzwolili miasto 14 kwietnia 1945 r.

Koncert dobroczynny w Grodnie

Białoruś – KG RP w Grodnie

20 kwietnia br. w Miejskim Domu Kultury w Grodnie odbył się koncert dobroczynny na rzecz dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z domu dziecka w Grodnie (w wieku od 3 do 16 lat). Koncert przy finansowym wsparciu ze Strony Fundacji Semper Polonia zorganizował Klub Studentów Polskich działający przy Polskiej Macierzy Szkolnej.

Na scenie Domu Kultury zaprezentowały się zespoły dziecięce i młodzieżowe, których występy zostały owacyjnie przyjęte przez licznie zebraną publiczność złożoną nie tylko z zaproszonych dzieci z ośrodków opiekuńczo-wychowawczych, ale i ich opiekunów i mieszkańców Grodna. Każde dziecko otrzymało prezent, na który złożyły się: obuwie i ubrania sportowe, piłki do gier zespołowych, a dla najmłodszych zestawy zabawek do piaskownicy. Sponsorami prezentów byli: Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny, prywatny przedsiębiorca z Grodna oraz Konsulat Generalny RP w Grodnie.

Wybory samorządowe w Wielkiej Brytanii

Wielka Brytania - Ambasada RP w Londynie

"The Financial Times", 22.04.2008 r., Stefan Wagstyl „Livingstone chce zdobyć polskich wyborców".

W kontekście zbliżających się wyborów samorządowych dziennik informuje, że burmistrz Londynu Ken Livingstone odwiedził Klub Orła Białego w południowym Londynie. Celem wizyty było pozyskanie głosów Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii. Burmistrz ubiegający się już o trzecią kadencję jest szczególnie związany z Polską ze względu na swe wsparcie, jakiego udzielił w latach osiemdziesiątych antykomunistycznemu ruchowi Solidarności, co jak sam zauważył, było trudną decyzją ze względu na ówczesną sympatię większości członków Partii Pracy do PZPR.

Zapowiedział, że jako burmistrz ma zamiar promować Londyn jako stolicę wielu kultur oraz mniejszości etnicznych. Zaznaczył, że jest dla niego zaszczytem spotkać się z największą społecznością imigracyjną w Wielkiej Brytanii (szacuje się, że od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, liczba Polaków, mieszkających w Londynie, uprawnionych do wzięcia udziału w wyborach lokalnych wzrosła do ok.300-400 tys.). Dziennik zauważa, że na wyspach mieszka również ok.15 tys. obywateli Wielkiej Brytanii pochodzenia polskiego, którzy przybyli do tego kraju podczas pierwszej fali imigracji w latach 40-tych XX w. Zjednoczenie Polskie (ZP) w Wielkiej Brytanii poinformowało, że już blisko 65 tys. polskich imigrantów zarejestrowało się do wzięcia udziału w głosowaniu. ZP zachęcał głównych rywali: laburzystę Kena Livingstone'a, konserwatystę Borisa Johnsona i liberalnego demokratę Briana Paddicka do spotkania z polskimi wyborcami. Spotkanie z K. Livingstonem było szczególnie ważne dla młodych i wykształconych Polaków. Jeden z nich, prawnik Marcin Perzanowski przyznał, że Polacy chcą mieć wpływ na wybory, a także chcą pokazać Brytyjczykom, że są londyńczykami. Marcie Golonce, studentce London School of Economics, nie podobają się przepisy, wg których imigranci przybyli z Europy

środkowo-wschodniej w celu uzyskania pracy muszą rejestrować się w brytyjskim Home Office i przy każdej zmianie miejsca zatrudnienia muszą tę czynność powtarzać. Krzysztof Ruszczyński, przewodniczący Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, żądał usprawnienia procedury uznawania kwalifikacji Polaków przez brytyjskie organy. Jak zauważa FT, jest to wymagane przez prawo Unii Europejskiej, jednakże implementacja wymaga czasu.

Odznaczenie dla prezesa najbardziej antypolskiej organizacji na Litwie

Litwa – KG RP w Wilnie

„KURIER WILEŃSKI” z 24.04.08. Dopelnieniem coraz częstszych ostatnio informacji o rosnącej liczbie nieprzyjanych Polsce i Polakom na Litwie głosów mediów litewskich jest wiadomość o uhonorowaniu odznaczeniem Rady Ministrów RL dr Kazimierza Garsvy - prezesa najbardziej antypolskiej organizacji społecznej na Litwie. Tytuł „Resort mniejszości narodowych odznaczył Garsvę „Za zasługi”:

„Departament Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa z okazji 20-lecia działalności stowarzyszenia „Vilnija” uhonorował jej prezesa Kazimierasa Garsvę Honorowym Odznaczeniem Rady Ministrów Republiki Litewskiej „Za zasługi”.

- Za zasługi na rzecz krzewienia litewkości na etnicznych terenach litewskich na Białorusi, szczególnie na terenach Grodzieńszczyzny i w okolicach Brasławia - dyrektor Departamentu Antanas Petrauskas wyjaśnia nam, za jakie zasługi został uhonorowany prezes organizacji, która litewskim Polakom kojarzy się przede wszystkim ze zwalczaniem polskości na Wileńszczyźnie. Tymczasem dla dyrektora Petrauskasa ta działalność odznaczonego kojarzy się przede wszystkim z krzewieniem szkolnictwa litewskiego na Wileńszczyźnie.

- Oczywiście, znamy działalność Kazimierasa Garsvy na rzecz rozwoju litewskiego szkolnictwa w regionie Litwy Wschodniej i cenimy jego troskę o szkoły litewskie. Poza tym Kazimierasa Garsvę znam jako wybitnego językoznawcę, naukowca, który jest autorem wielu prac naukowych, dlatego uważam, że szanowny prezes w pełni zasłużył na odznaczenie - mówi nam Antanas Petrauskas. Zapytany, czy dyrektor nie zna też tej innej, dotkliwie znanej przede wszystkim litewskim Polakom, strony działalności uhonorowanego w imieniu Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa, Antanas Petrauskas powiedział, że nie zna tej „innej” strony działalności Garsvy.

- Wielokroć rozmawiałem z panem Garsvą, uczestniczy on również w pracach naszego Departamentu nad projektami - nigdy oficjalnie nie dał on wyrazu antypolskości. Dlatego nie mamy cienia wątpliwości przyznając mu odznaczenie „Za zasługi” - powiedział „Kurierowi” Antanas Petrauskas, dyrektor Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa.”

Spotkanie uczniów i nauczycieli polskich szkół z krajów Grupy Wyszehradzkiej

Republika Czeska – Ambasada RP w Pradze

W dniach 23-27 kwietnia 2008 r. w Pradze odbyło się spotkanie uczniów i nauczycieli polskich szkół: z Bratysławy, Budapesztu i Pragi. Było to już trzecie, po Bratysławie i Budapeszcie, spotkanie młodzieży szkolnej pochodzenia polskiego.

Organizatorem spotkania, przy dużym zaangażowaniu Wydziału Konsularnego i Instytutu Polskiego był Szkolny Punkt Konsultacyjny im. Św. Jadwigi przy Ambasadzie RP w Pradze. Głównym celem spotkania była kontynuacja współpracy pomiędzy polskimi szkołami, udział uczniów w zajęciach integracyjnych, wypracowanie umiejętności odpowiedzialnej pracy w zespole, rozwijanie zainteresowania i wiedzy na temat kraju pochodzenia i kraju zamieszkania oraz krajów czwórki wyszehradzkiej.

Na spotkaniu w siedzibie Instytutu Polskim w Pradze uczniowie polskich szkół zaprezentowali dorobek twórczy Zbigniewa Herberta (rok 2008 jest Rokiem Z. Herberta) oraz wzięli udział w konkursie recytatorskim wierszy poety. Ponadto młodzież odwiedziła Szkołę Polską w Pradze i uczestniczyła w zajęciach lekcyjnych, zapoznała się z zabytkami Pragi oraz wzięła udział w zorganizowanej wycieczce na zamek Karstejn koło Pragi.

Mecz charytatywny dla Jerzego Hawrylewicza

Niemcy – KG RP w Hamburgu

27 kwietnia 2008 w Oldenburgu odbyła się impreza charytatywna na rzecz pomocy Jerzemu Hawrylewiczowi, byłemu piłkarzowi klubu VfB Oldenburg - od 20 kwietnia 1992 r. będącemu w stanie

śpiączki klinicznej. Jerzy Hawrylewicz wraz drużyną „Pogoni Szczecin” w 1987 r. sięgnął po tytuł wicemistrza Polski, a następnie wyjechał z Polski i zamieszkał w Oldenburgu. W 1990 r. jako najlepszy strzelec przyczynił się czynnie do awansu VfB Oldenburg do II ligi niemieckiej – co do tej pory uznawane jest za największy sukces miejscowej drużyny. 20 kwietnia 1992 r. podczas meczu z drużyną HSC Hannover, Hawrylewicz dostał ataku serca. Mimo udanej reanimacji, doznał trwałego uszkodzenia mózgu. Od tamtej pory jest w śpiączce.

W ramach akcji „Gramy dla Jurka Hawrylewicza, Polsko-Niemiecka koalicja” byli piłkarze klubu VfB Oldenburg zagraли mecz przeciwko reprezentacji polskich sportowców i osobistości świata kultury. W skład polskiej drużyny weszli m.in.: wiceprezydent Szczecina Tomasz Jarmoliński, obecni i byli reprezentanci kraju - Artur Wichniarek, Marek Leśniak, Włodzimierz Smolarek, Grzegorz Matlak, cieszący się ogromną popularnością w RFN Dariusz „Tiger” Michalczewski, oraz gwiazda serialu telewizyjnego „Kryminalni” Marek Włodarczyk. W drużynie VfB wystąpił m.in. nadburmistrz Oldenburga prof. dr Gerd Schwandner. Mecz zakończył się wynikiem 5:2 dla drużyny VfB Oldenburg. Relacja z meczu została pokazana tego samego dnia w programie telewizyjnym NDR – N3.